

НАШ
ПЛАЯХ

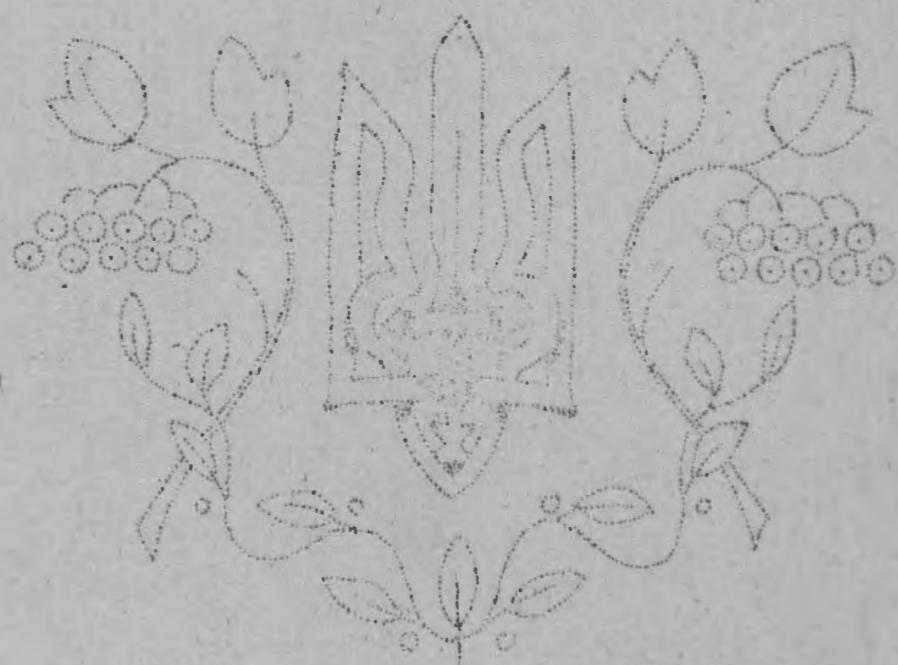

ГРУДЕНЬ.
1945.

412

ПАПІР
ПРИДЯХ

місячник політики,
сучасної філософії життя,
літератури,
науки й мистецтва.

рік IV ГРУДЕНЬ 1945 № 12.

У СВЯТ-ВЕЧІР.. /x

Міс. чо чиє - пам'ят Різдвяну від
дозву з 1943 року

Перша зоря загіряється на маковому, небідному небі, і сім"я у
малій хатині сідає за трохисту вечірню. Свят-Вечір - прадавня Кутя -
свято неподоланого життя і народженого Бога.

Золото ярої пшениці, буритиновий мед, тасмін сіла макового зерна
зібрали в собі багацтво поля, повіз пахучих зборів і невимрущість, рос
линою сили землі споконвічного хлібороба. В них - душа його предків,
зомотані лящуги минулих сонячних літ та поколінь, кремезна сила його
синів і плідність гордих дочок; запоруч приїденьного, вічного життя.
Чевічорпні сили землі перелязають з роду в рід, з покоління на покоління, давчи їм свою непоборність.

Снігові хуртовини счіхніли під малов хатиною, рвали солом'янку с
отріху коровні вітри, але твердий Господар виходив повагом на двір, ді-
вився у бурі і думав про засів і про майбутній урожай.

Багато приходило іх з даліких степів і за синього лісового обрі-
ю, що напливали, наче кілька утиц повінь, рвали береги, взвертали дер-
ва і стодоли, і потім забігали і пропадали без сліду. Залишалося по них
тільки кілька перек зів, цвязкових вчинків сильни господарів землі,
поставили одні чи дві байдарі чудищі або думки та ще по хатах на сті-
ні зникали позі відмінні піблех чи інша зброя чужинців. До скарбу
традиції народу докидалося кілька нових блискучих камінців.

Скити, Обри, Печеніфи, Татари, всі вони пуміли і розля мов на-
бріклі землі, та де вони тепер... Виростали бузало, наступаючи на нашу
землю, блискучі і бундючі держави, кричали від моря і до моря, розли-
валися надчу посту земної кущі, а землі струмувалися, і вони падали
в груз і порох. Самі ж вони, наїмість, проростала мурами твердинь,
золотими банями церков, цвітом і зеленою рясних садів, і плоди її бага-
того духу міндрували, передавані з рук до рук, далеко на всі сторони
світа.

Казки землі, вірність і могутні заповітам традиції дали
нітродові силу перетримати і перемогти кожне історичне лихоліття.

.....
— x/ МІСТИЧНО Нічче наму Владяну відозву з 1943 року.
Містично її без змін і скорочень, бо думазмо, що

Вечірні зорі, що зійшли над малим незнаным містом прозімлюють юноші
лисіє прихід нової зорі і нової доби в історії національності.

Віра простих хліборобів і зівчарів, зрісши з їх чистих і природних
сердць, мала таку чіткість і таку силу, що не встоюла перед ним навіть
Фортесці і памади чужинців, і поклонитися їм прійшли царі трьох сухо-
долів.

Віра у велику чисту правду, ясне світло засокової ідеї в найчорнішому
ну добу трипіс горі деські думі, не даючи їм участи в безодні розпушні
ки і тліну. З неї родяться - найвищі порили і найбільші чини.

Це ж струнка нова ріра і віра в післанництво своєї землі надиха-
ла українських книгаів, що молилися, щоб Бог дає їм за хрісманії і Русь
ку землю голови свої почласті і бут причисленими до мучеників.

Це ж зона, правда зірка, кріпила кремезне низове лицарство і дала
можу онту стати на призі найміцнішою Отоманською імперією і розити її
в саме сердце надзвичайними подами Босфору.

Віра предків і зірка в учрінській правді надихнула Зиновія Богдана
і підняла Року Волого 48, на Польщу буруни Хмельниччини..

Великожі віров горів і говорив Шевченко, і зона вбудила увесь приспаний
український народ до нового життя.

Висока віра, після стояння піанісно, вимікувала Базарських Лицарів
над розкритою могилою, і їх заповіт, заповіт незмируючих 1917-21рр.
ародив усю сучасну українську візовольну боротьбу.

Чуємо з собі присутність великої і чинної зорі. Бачили і бачимо
чини іменних друзів, що не вигається з ім'ям її наразити і покласти своє
життя.

Жива віра, зірка, що не спінається перед жертвами - та, що перемагає.

То ж в найчорнішому, блянірчому часі не покидав нас певність нашого
острітічного тріумфу.

Світо заповіту землі, несмируєте життя і народжену віри...

Вечірні зорі искриплюють на скамелітному небі.

Ізміст актуальний позність і наївогодні. Автор-
ство надежить сл.п. авторі Олегові Кандибі-Оль-
жичеві, що залишився зірним до смерти правді свого
Бого закликі.

І ножай цей звідник і дякайши жертва спові-
нить нас перед обличчям дъогорічної Всестяенної
Містерії Народження нової зірки в правду, спльни-
ти за всіх тираних світу.

ПРОВІДНИК - ВОЯЧ ЛІЦАР.

12-го грудня святкували ми день народження полк. Андрія Мельника. Годі вичерпуючи окреслити з коротка часописній статті історичну вигу цієї найбільшої постаті нашої сучасності. Її особисттю доля була зв'язана з гаїтісмом у значенні цього слова з долею всього наного народу в найкрайній дельти дому його тисячолітньої історії.

Шиттесь Андрій Мельник - це хроніка Великого Всеукраїнського Збройного першого десятиліття і половини нашого століття. З самого початку він належав до нечисленної групи піонерів державного будівництва, до тих, що творчим чином, ставевою непохитністю своїх ідей, а в своїй більності і жертвою свого свободного життя передтворили наш народ у націю. Петлюра, Коновалець, Мельник, Тютюник, Міхновський, Капустянський - це були ті, що творчими саму передумовами української державності, самими змістами Великої Доби національного відродження Українську Армію. Прізвища їх перебили в історію; духове обличчя нашої сучасності та вихідна точка наїбутнього завершення - це була їхня праця.

Великі індивідуальності поєднують і ростуть незалежно від оточення, але великий історичний чин зродується в реніальності провідника та поєднує із жертвеності, жирності й сили духа цілого народу, втіленням волі та почуття якого є Андрій Мельник. Він є співтворцем своєї доби, а ця доба в свою чергу творила й гартувала його індивідуальність. За його заслуги перед нашою у величому минулому належить йому наша вдячність і вдягність нашіх нащадків, а до його великого та глибокого досвіду, до гарту його характеру, що сформувався в зогні подій - прив'язано до нашій надії на наїбутнє. Андрій Мельник є не тільки символом ситою минулого, в некому узмістовиться й пріведеній чан.

Велична доба національного зризу сучасності, яка своїм розмахом, своїм світово-історичним значенням перевищує назіванині та козацькі час /і не тому кладе величезну відповідальність на плечі нашого покоління/ народила багато нездвижно сильних індивідуальностей. Але лише частина з них вироблася на державників - будівничих, а більшість зі їми нащадкі - це національна трагедія, що повторюється в колонічному періоді нашого національного піднесення та зв'язана з проблемами особистості її оточення, проблемами відповідальності, з одного боку, а карності, з другого.

На тлі історичних постатей Української Революції Андрій Мельник відображається як єдиний побіч бл. п. Евгена Коновалця, що сполучив у собі організаційний хист та твердість зонка з державно-творчою далекозорістю політика. Тому саме він стоїть тепер як чоловік постаті нашої сучасності, як абсолютно незаступна й неповторна індивідуальність.

Лаконічність навіть пересічної людини має на цілі не тільки з'яви сучаснії її як одиниці, але з першу чергу пізнання її призначення. Тимчасо, розуміється, характеристика людини, що так відразу виростає понад рівень її оточення й життя якої є історією її народу. Таку людину не можна вичерпуючи окреслити, й треба інтуїтивно відчути. Згадаймо тут особисту хоробрість А. Мельника, крісталеру чистоту його характеру, його організаційний хист і глибоке знання людей. Це він дає високий зразок соборницько-державницького думання, коли як натіблічний співтоварищ Е. Коновалець, разом з ним, у 1919 р. лічарєм в серці Українських Земель, там, де зпріпалися доли Києва тобто політично-стратегічні інтереси соборницької боротьби поставили понад льохально-натрієвичні сентименти. Це він пізніше як уріт винав замахів торхур у польські тарасі, і від чутувань, добрих років уз'язнення зтрати здоров'я. Часто ворог наїкраще оцінює наші видатні діячі, сприможувачі проти них своїх істеричні зходи.

Ім'я полк. А. Мельника так широко знане у світі і так популярне серед українства, що нікді зовнішні час не наважувався замкнути його до тюрми. Однічес зони висвітили його силоміць до Берліну, оточили його пильною стражею. Але зрештою, перечонявшись, що полковник знаходить способи контактуватися з революціонерами, замкнули його до з'язниці.

Але що лежить в основі структури його особистоти?

Головна прикмета А.Мельника це його логіка, непохитна консеквенніця його думки аж до останніх висновів. До того долучується глибоке відчуття реальності, яке не може бракувати в характері правдивого державного мужа. Андрій Мельник бачить самого себе, власні можливості людей і ситуації так, якими вони є, а не такими, якими повинні бути, або як хотілося б їх бачити. Бачить він їх з прозорою ясністю, а до своєго пізнання послідовно стосує своє діяння. Послідовність чину так само характеристична для індивідуальності Полковника, як і надзвичайна послідовність його думки.

Другою найхарактернішою рисою особистості А.Мельника є його річевість. Добро Нації, інтерес спрямовано він ставить вище власних інтересів, власної амбіції і власного права, але також понад інтереси та амбіції інших. Справжності у нього понад приватними моментами та претенсіями. Ця риса сполучена з гострим та надзвичайно здисциплінованим інтелектом і інтуїцією. В цій сподівлі саме і лежить здібність А.Мельника творити широко закроєні плани дій та передбачити наслідки. А.Мельник є передусім людиною чину. Особисті почуття залишаються для нього головною в сфері особистих відносин. Суспільна діяльність його кермується волею і інтелектом. Для волової сторони його характеру є питома надзвичайна завзятість та відпорність волевого імпульсу. А.Мельник не належить до людей, що занадто швидко приймають рішення або декларують своє відношення до людей, свої погляди на події чи методи їх органування. Але раз прийняті рішення він послідовно та з надзвичайною твердістю переходить до їх реалізації, наскільки не змінюються основною умовини, що упідставлють дане його рішення. Знайди своє велике призначення, А.Мельник водночас незвичайно скромний особисто, непохитний в принципах, він завжди готовий піти на зустріч людям, признати їм заслуги й помогти направити помилки. Непорушно твердий уважається світоглядом, він толерантний в особистих відносинах. Це є толерантність людини, сила характеру якої стоїть поза сумнівами так його власними, як і всього оточення. Дуже уважливий до досконалості й краси зовнішніх матеріальних та духових форм, А.Мельник бачить у них вияв сміstu.

Цікаво, що цей твердий воїк і державний мух холодного розрахунку - визначається рідкою особистою добротою вдачі й джентльменською лояльністю супроти своїх співробітників. Кожний з нас свято вірить та знає, що він на життя, і смерть може покластися на слово А.Мельника!

Підсумовуючи характеристику А.Мельника ми бачимо, що в ньому зовсім немає типової в сучасності роздвоеності людини. Характер Мельника одноцілий, як моноліт. Це характер не тільки надзвичайної людини, але і особистої його привабливої. А це теж мабуть одна з важніших прикмет провідника і державного мужа.

Д.Мислич.

НАШ НАЦІОНАЛІЗМ.

Нам кажуть: минула доба націоналізму, доба диктатур, мілітарних режимів. Минула доба расової ненависті, доба зоологічного шовінізму. У боротьбі фашизму з демократією виграла демократія. І це значить, кажуть нам, що світова опінія раз назавжди висказалася за волю думки, волю східоги, волю людини в пайкрадому й найширшому розумінні цього слова. Гасла Великої Французької Революції - воля, ріність і братерство - виявилися більш хиттездатними від гасла "нація понад усе", тому - кажуть нам - геть із націоналізмом.

І вчорашні "стовідстоюкові" навіть закидають зневажливо "фашизм" своїм колишнім товаришам по боротьбі. Люди, які вивчали нашам'ять гасла ворючого націоналізму й декламували їх де треба й де не треба, сьогодні замеречуть усе своє минуле із тем самим запалом та з тем самим "переконанням" декламують гасла демократії, із яким декламували гасла націоналізму. Через піч ці люди зробили 180 % поворот від українського націоналізму до американської демократії.

Плистя проти течії - це безсумніву незичайно труда річ. Неменштрудна річ людям "моди", людям, що не мають власної думки й власних переконань, опиратися на тискові моди, законом якої є химера несталих уподобань плоских людей; які порожнечу внутрішнього змісту замінюють крикливими зверніми формами.

Але політика й політичні програми не є справою химерних хвилевих уподобань. Політика й політичні програми, а тим більше сьогляді, є засади революційних організацій, ідеології можливих політичних рухів є справою глибоких внутрішніх перевіривань, побудованих на історичних підвалах і насичуваних вічними інтересами даної спільноти, інтересами, які не змінюються з дня на день, але лишаються незмінними в часі і просторі. - Політика кожної нації не є справою змінливого чуття, але найкращим виявом її волі до буття. Якщо наці "критики" й мають рацію в своїх виступах проти націонал- соціалізму й фашизму, ікі несли в своїх політичних програмах і поєрпуваннях поневолення людей й народам, то не мають вони рації відносно українського націоналізму.

Український націоналізм не зродився під впливом моди й настроїв доби. Не був він і не є хінією чужих рухів та ідеологій, і хоч час у собі дещо риси, що уподібнили Йому іншими рухами націоналістичними, то в суті своїй український націоналізм не є звязаний нічим з іншими націоналістичними рухами. Політичні й ідеологічні засади українського націоналізму оформлював Михновський єще на початку 20-го століття, а духовий напрям давньому великому революціонеру норітньої України Тарас Шевченко. - Це тільки формальна сторона українського націоналізму, яка дає Йому право вважати себе цілком відмінним від націонал- соціалізму чи фашизму. Але і своїм змістом, своїми ідеологічними засадами і духовою постасою український націоналізм не утотожнюється з нац.-соціалізмом та фашизмом.

Але що лежить в основі структури його особистоти?

Головна прикмета А.Мельника це його логіка, непохитна консеквенніця його думки аж до останніх висновів. До того долучується глибоке відчуття реальності, яке не може бркувати в характері правдивого державного мужа. Андрій Мельник бачить самого себе, власні можливості людей і ситуації так, якими вони є, а не такими, якими повинні бути, або як хотілося б їх бачити. Бачить він їх з провором ясність, а до своєго пізнання послідовно стосує своє діяння. Послідовність чину так само характеристична для індивідуальності Полковника, як і надзвичайна послідовність його думки.

Другою найхарактернішою рисою особистості А.Мельника є його річевість. Добро Нації, інтерес спали він ставить вище власних інтересів, власної амбіції і власного права, але також понад інтереси та амбіції інших. Справжністю у нього понад приватними моментами та протенсіями. Ця риса сполучена з гострим та надзвичайно здисциплінованим інтелектом і інтуїцією. В цій сполучі саме і лежить здібність А.Мельника творити широко закросні плани дій та передбачити наслідки. А.Мельник є передусім людиною чину. Особисті почування залишаються для нього головно в сфері особистих відносин.. Суспільна діяльність його кермується волею і інтелектом. Для волової сторони його характеру є питома надзвичайна завзятість та відпорність волевого імпульсу. А.Мельник не належить до людей, що занадто швидко приймають рішення або декларують своє відношення до людей, свої погляди на події чи методи їх органування. Але раз прийняті рішення він послідовно та з надзвичайною твердістю переходить до їх реалізації, наскільки не змінюються основною умовини, що упідставлють дане його рішення. Знайчи своє велике призначення, А.Мельник водночас незвичайно скромний особисто, непохитний в принципах, він завжди готовий піти на зустріч людям, призвати їм заслуги й помогти направити помилки. Непорушно твердий уважаєнні своїх цілей, він толерантний в особистих відносинах. Це є толерантність людини, сила характеру якої стоїть поза сумнівами так його власними, як і всого оточення. Дуже уважливий до досконалості й краси зовнішніх матеріальних та духових форм, А.Мельник бачить у них вияв сміstu.

Цікаво, що цей твердий воїн і державний муж холодного розрахунку - визначається рідкою особистою добротою вдачі й джентльменською лояльністю супроти своїх співробітників. Кожний з нас свято вірить та знає, що він на житті, і смерть може покластися на слово А.Мельника!

Підсумовуючи характеристику А.Мельника ми бачимо, що в ньому зовсім немає типової в сучасності роздвоеності людини. Характер Мельника одноцілий, як моноліт. Це характер не тільки надзвичайної людини, але і особисто його жільсько привабливої. А це теж мабуть одна з важніших прикмет провідника і державного мужа.

Д.Мислич.

НАШ НАЦІОНАЛІЗМ.

Нам кажуть: минула доба націоналізму, доба диктатур, мілітарних режимів. Минула доба расової ненависті, доба зоологічного щовінізму. У боротьбі фашизму з демократією виграла демократія. І це значить, кажуть нам, що світова опінія раз назавжди висказалася за волю думки, волю свободи, волю людини в найкращому й наймирному розумінні цього слова. Гасла Великої Французької Революції - воля, ріність і братерство - виявилися більш життєздатними від гасла "нація понад усе", тому - кажуть нам - геть із націоналізмом.

І вчора жні "стовідстоюкові" навіть закидають зневажливо "фашизм" своїм колишнім товарищам по боротьбі. Моди, які вивчали насам'ять гасла ворючого націоналізму й декламували їх де треба й де не треба, сьогодні замеречують усе своє минуле із тем самим запахом та з тем самим "переконанням" декламують гасла демократії, із яким декламували гасла націоналізму. Через піч ці люди зробили 180 % поворот від українського націоналізму до американської дейократії.

Пласти проти течії - це безсумніву незвичайно трудна річ. Неменштрудна річ людям "моди", людям, що не мають власної думки й власних переконань, опиратися на тискові моди, законом якої є химера несталих уподобань плоских людей, які порохечу внутрішнього змісту замінюють крикливими зверніми формами.

Але політика й політичні програми не є справою химерних авилевих уподобань. Політика й політичні програми, а тим більше сьогляді, їх засади революційних організацій, ідеології могутніх політических рухів є справою глибоких внутрішніх перевішвань, побудованих на історичних підвалах і наскічуваних вічними інтересами даної спільноти, інтересами, які не змінюються з дня на день, але лишаються неамінними в часі і просторі. - Політика життєї надії не є справою змінливого чуття, але найкращим видом її волі до сутті. Якщо намі "критики" й мають рацію в своїх виступах проти націонал- соціалізму й фашизму, які несли в своїх політичних програмах і постулюваннях поневолення людей й народам, то не мають вони рації відносно українського націоналізму.

Український націоналізм не зродився під впливом моди й настроїв доби. Не був він і не є конієм чужих рухів та ідеологій, і хоч має у собі деякі риси, що уподобляють його іншими рухами націоналістичними, то в суті своїй український націоналізм не є зв'язаний нічим з іншими націоналістичними рухами. Політичні й ідеологічні засади українського націоналізму сформував Михновський уже на початку 20-го століття, а духовий напрям давньому великому революціонеру новітньої України Тарас Шевченко. - Це тільки формальна сторона українського націоналізму, яка дає йому право вважати себе цілком відмінним від націонал- соціалізму чи фашизму. Але і свою змістом, своїми ідеологічними засадами і духовові постулатами український націоналізм не утотожнюється з нац.-соціалізмом та фашизмом.

Український націоналізм є визвольним Рухом, а тим самим Йому є чужа расова ненависть і заборча політика відносно інших народів. Українська визвольна політика змагається до відискання політичної самостійності української нації і поборює тільки тих, які стоять їй на перешкоді досягнення цієї справедливої мети. Ми не поборюємо інших народів із расової нетерпимості, але з потреб наших візвольних змагань. Хочемо бути панами у власній хаті, а не гнобителями інших народів.

Із імперативних домагань нашої визвольної боротьби випливав і провідницький устрій нашої Організації. Український націоналізм - організація революційна, організація боєва, а яка боєва частина може собі дозволити на демократичний устрій? І найбільш демократичні держави, які от Англія обмежили під час війни в їх чинностях одні з найдавніших засад демократії. Вонки в стані боротьби, а вонка оболяють цілком інші засади, як мирного громадянина. Ми були насчінми свідками, як СССР в розгарі війни мусіла знесті навіть позірний демократичний устрій своєї армії і завести тверду військову дисципліну, отже провідницьку зasadу. У розгарі боротьби наказ, а не химерна загальна опінія є рішальним чинником. Це знає колгій - хто був на фронті. А ми в фронтові вояки Української Революції.

Політична програма українського націоналізму, Його ідеологія, відповідає цілком політичній традиції українського народу та Його духовому наставленню. Український націоналізм проповідує націократично-солідаристичний устрій. Ні одиниця, ні якась упривільйовані класа чи стан, ні тимчасові інтереси даної генерації не є вирішальними у загальних засадах української державницької політики. Політичний провід нації, покликаний до кермі демократичним способом, - виборами, - заступає інтереси нації як історичної цілості, тому має право і навіть обов'язок протиставитися нераз химерним настроям і забаганкам маси.

Український народ мав завіди демократичний устрій. Це лежить в індивідуалістичному наставленні нашого народу. Але цей український демократизм завіди різнився і різнилось від демократизму інших країн. Державний устрій української козацької держави - і то в загальному так. Гетьманщина, як і Запоріжжя, який ще такий живий у правосвідомості українського народу, був побудований на демократичних засадах. Гетьмана, чи кошового отамана вибрали безпосереднім голосуванням, демократичним способом або народ через своїх заступників /гетьмана/, або братство кошове /кошового отамана/. Але раз вибрані гетьман, чи кошовий отаман, користалися незвичайно широкими прерогативами і повновластями. В їх особах зосереджувалася майже повністю законодавча, виконавча і судочинська влада. Під час великих походів кошовий отаман мав єдніть право на життя і смерть над козаками, які Його вибрали. Суверенна сила лежала в народі, тільки народ був джерелом влади, тому він мав будь коли право скинути гетьмана, чи кошового отамана, але в міжчасі, між уділенням і відображенням Йому Його мандату, гетьман мав найбільш далекодіучі права провідницького характеру.

Без сумніву, що від часів Козаччини дотепер зажило багато амік, народ розвинувся культурно, і тому може законно претендувати на ширше і більше використання своєї суверенної сили, але всіх таки підставою нашого, українського демократизму мусить бути наша державницька традиція. Беззастережне застосування собі чужих демократичних засад й безкритичне перенесення їх на наше поле, доведе до катастрофи, яку ми вже пережили в 1917 -20 рр. Саме невблаганне українське життя дістало нас у цих роках від хаотичної демократії до Головного Отамана.

Ми не є проти демократії. Голову держави вибираємо демократичним способом, традицією, але раз вибрали його, ми надамо йому багато більше прав, як це роблять інші демократичні системи. Надія наділна щедро великим довір'ям своєго провідника, але за те надає від нього неспівірно більше, як це роблять демократії. Це відноситься до відповідальності провідника. За свої діла відповідає провідник у національному даді своє моральню і фізичну особову.

Такий устрій не тільки не протиється т.зв. демократичним засадам свободи совісти, слова, особи, і т.д., але є може в більшій мірі вимагає їх. Во тільки того можна тягнути до найбільшої відповідальності, хто цікав своєї вількою особовою може віддатися покладеному на нього завданню. - Світ стоїть сьогодні під знаком великої тури за свободовій людяні та нації. Людство шукає способів повернення людині її людської гідності. Отже, демократія ідейної та ділової заполоняє світ. Але демократія як політична система - переживає важку кризу. Адже є саме політична система демократії уможливила в цій час народження націонал-соціалізму, який скористався з лібералістичного патріотизму демократії і морями крові задушив хракі демократичні елементи серед народів Європи. До того самого готується тепер комунізм, прим. у Франції, використовуючи патріотізм, терпимість демократії. Ми, українські націоналісти, не наперекір ідеї демократії; все найпозитивніше, що дала демократія в царині ідей і устрою на протязі всього свого розвитку, - наперекір в національно-созідаристичну концепцію. Концепція українського націоналізму складніший і глибший від концепції демократії, демократизм є лише однорідною основою цеглини у величній ідеологічній будові українського націоналізму. Український націоналізм діється рациєю української визвольної боротьби і рациєю існування української нації, а самостійної політичної одиниці.

І тому наперекір усім, навіть наперекір ворогів нам доді, ми дали несемо гордо наші націоналістичні працюючи віркі, що вийдемо побідниками.

Ми є передусім українськими патріотами, але не на словах, а на ділі. Справжнім націоналістом для нас є тільки той, хто обійтися Україну в такові пристрасть і силові, а інкові засоби із Марченко, коли готов був "за неї душу погубити". В основі своєї українській націоналізм - це патріотизм, піднесенний на п'єдесталі честивності.

§:§:§:§:§:§:§:§:§:§:§

На Розпутьї.

Ми знову на розпутьті. Нашими землями пронеслася грізним буревієм найхорстокіма в історії ледотка війна. В пожежах зникли цілі області України, в кризівій різні наложили головами мільйони наших людей. Сотками тисяч занесих і незнаних могил вкрилася земля. І в цих апокаліптичних дніх вмерла раз на завжди єдина в надії, що іх ми залиували з цією останньою війною. Але чи вийшли ми з неї мудріші, більш зрілі, політично? Також, якщо звагалі можливо, дати на це конкретну відповідь. До цього треба історичної перспективи, а її ми ще не маємо. Ми ще облизаємо свіжі рані. Ми ще напіль не стоїмо на порозі нового, щоб винути погляд у минуле. Ми навіть не можемо ще сказати, чи ця друга світова війна все закінчилася, якщо вона зважалі була другою, а не продовженням першої, що почалася 1914 р. Бо якраз перша світова війна затягнула проблемами, яких не розв'язала ні перша ні друга.

Світ находитися в новій кризі, назва якій: Проблема Націй. Нації, як збірні одиниці, захидали права на самостійне, суверенне життя. Перша й друга світова війна були спровоковані національними причинами. Так отрій в Сарасві 1914 р., як і польська оборона своїх границь в 1939 році - мали те саме національне піддохня. Сербські націоналісти чинно запротестували 1914 р. проти чужого, австро-угорського панування й захидали права на самостійне життя. Цей факт був що найменше, офіційно і формально причиною першої світової війни. Раз розгорівшися, ця війна висунула на передок дня цілу серію національних проблем. Ціла Європа, а що й позаєвропейські народи, стянули на шлях національних державницьких домагань. І від тоді світ уже ні на хвилину не відходив і не заспокоївся. Во хоч багато народів осягнуло свою національну й державну залежність 1918 р. то осталася ще ціла серія нерозв'язаних національних проблем, які хдали й збудуть свого позитивного заамгодження. Найважільна й найтакта в них, - це була і є українська проблема, якої не розв'язано й не розв'язено ні в першій, ні в другій світовій війні! І тут не важко, в яких причин до нас не застосовано в 1918 р. візантійських течок про право народів на самовизначення, які лягли буди в основу світового миру, і важко, що цей мир побудований був на несправедливості, важко, що він лягав по собі відкриту раму як ятріль й загрожувала кожночасно всьому європейському а то й світовому організмові. Пochvertovаний і притоптаний український національний організм не здавався, не капітулював. І в той час, коли одна частина людства святкувала мир, друга частина в Україні на чолі, крилавилася в нацистських вимаганнях за всіх. Українські отрій, що лунали в Європі на протязі весього періоду т.зв. миру, від 1918 р., на звернули на себе належної уваги політичного світу, мільйони жертв безоборонного українського народу на Східних Українських Землях, "нацифікації" й цибеніці на ЗУЗ не потрояли суміння світовій, демократичної й національної опіки. Світ дивився на цю трагедію українського народу, як на "внутрішній суперечності" відкорідних держав.

Тільки німецька підступна пропаганда звернула була пильну увагу на цю боротьбу українського народу за державність. З а це ми здеркали фальшиву назву германофілів. Але ніхто не хотів бачити, що найпередовіша частина українського народу, його пробована надіоналістична фаланга, що зформувалася 1917 - 20 рр., не мала вже ніяких "фільтрів" і боролася все й береться тільки за цілковите визволення України. Як виглядало наше мініме "германофільство", побачив світ тоді коли український народ відразу після розкриття загарбницьких планів Берліну разгорнув анти-німецьке підпілля, а також взяв зброя в руки і звернув її проти свого "союзника". Ми дуже сумніваємося, чи хотрийсь інший народ приніс більше жертв у боротьбі проти імперіалістичної Німеччини, як український. Во виступ Німеччини проти Польщі й Москви був для нас тільки новою шансом до здобуття своєї самостійності, а ніколи союзом, - якого, до речі, ми ніколи не заключували з німцями. І якщо виглядало, що ми спільно з Німеччиною поборюємо Польщу й Москву, то це був тільки голий авіг обставин, бо боролися ми проти тих держав і тіді, коли Німеччина ще браталася з ними й заключували всякі приятні союзи й договори ненападу. Це історична правда. Ми поборюватимемо ці держави й надалі, аж доки воно не винесуться з наших земель і не лишать нас у спокію творити наше життя відповідно до нашої потреби. І всі ті народи, що зрозуміють нашу визвольну політику й помогатимуть у нашій боротьбі, будуть нашими союзниками. Але в цьому не вільно шукати якогось нового нашого "фільтра". Во де було б злобне й фальшиве очеркнення нашої визвольної політики й боротьби.

А сьогоді? Сьогодні ми так само як і перше стоїмо на старих позиціях нашої визвольної боротьби проти Москви, а в потенції проти всіх тих, що хотіли б ділитися нашими землями й поневолювати наш народ. Во ми самостійна нація, ми свідомі себе й своїх сил. Але цього факту світ, щонайменше офіційно, не хоче призначати. У своїй історичній промові з 2. жовтня 1945 р. президент Сполучених Штатів Америки, Трумен, висунув поногно міжнародний принцип самовизначення народів. Він сказав: "Віримо з остаточну відбудову суверених прав та самовизначення всіх народів, що втратили сувереність у наслідок насильства". А даліше в т. 4-ій: "Стоїмо за те, щоб усім народам, дозрілим мати власні уряди, дати можливість вибрати собі шляхом зільших виборів і без втручання чужих інституцій власну форму урядування. - Це стосується до Європи, Азії, й Африки, як і Західної Півкулі". Ці напрямні своєї закордонної політики застосовують уже США в своїй поточній політиці відносно деяких європейських та позаєвропейських народів, пр. відносно Румунії, Болгарії, Угорщини, Персії і інш. - А як з нами? Чи у формулуванні своїх 12 точок закордонної політики США думав Трумен і про Україну? Мабуть ні! Оскільки знаємо, то з уст през. Трумена і його співробітників не впало ніколи слово про Україну, як про самостійну націю, "дозрілу мати власний уряд". Цо правда, Україна брала участь на Конференції в Сан-Франціско, як "самостійна" держава, Україна заступлена в т.зв. Комітеті Безпеки в Лондоні / "українець" Мануйловський є навіть заступником президента цього Комітету/, Україна укладає всікі міжнародні пакти /українсько - польський договір про виміну населення, українсько - чеський договір про прилучення Карпатської України до СРСР, Українські т.д./ а також відомо політичним мужам вели-

ких західніх демократій, що роля українського "самостійного" советського уряду є та сама відносно цілості українського народу, яку мав сьогодні азербайджанський автономний уряд, спровокований й піддержуваний Москвою, відносно легального перського уряду в Тегерані? Мабуть так, але як так, то чому тоді ССРА і Англія не хочуть визнати "автономного" Азербайджану, а визнають насилля над Україною? Чей же сьогоднішній "автономний" азербайджанський уряд є точною копією українського "самостійного" советського уряду в Харкові з 1918 року який Москва створила була й висунула його проти українського легального уряду в Києві. Так повстала українська советська держава, проти волі українського народу. Чому тоді не дати й українському народові "можливості вибрати собі шляхом вільних виборів й без втручання чужих інституцій власну форму урядування"! Український народ вибрав був собі 1918 р. вільними виборами власну форму урядування й власний уряд, який Москва "азербайджанською" методом повалила й бакання до самостійного життя українського народу втопила в морі крові. Новий європейський "порядок" і "мир" від 1918 до 1938 років коштував нашу нації понад 10 міліонів жертв. Котрий інший народ у світі приніс, за такий короткий час, більші жертви в боротьбі за своє природне право на самостійне життя як український? Чи ці факти не відомі світу?

Нас уважають звичайно за нероздільну частину російського народу, за якесь таке плем'я московського народу, як напр. Баварія відносно цілості Німеччини. Але при цьому світ не знає або не хоче знати, що тоді як Баварія є дійсно частиною німецького народу, з цією самою мовою, з тією самою культурою, з тими самими історичними традиціями й ідеалами на майбутнє, то український народ відносно московського народу є цілком самостійною національною одиницею. Ми маємо цілком самостійну національну історію, яка творилася на протягу століть не тільки побіч, але проти московської національної історії, ми маємо цілком самостійну національну культуру, самостійну мову, властиві нам національний характер і, що найважніше, цілком самостійні політично - національні ідеали на майбутнє. Ми не є московським провінцією, ми є самостійним народом із державницькою традицією та власними державницькими планами на майбутнє. Тому не та Україна є дійсною, яку вели і демократії бачили й визнали в Сан-Франціско, але та, яка й далі в катакомбах кривавиться за своє природне право на сувереність на рідних землях. Для цієї України домагаємося офіційного призначення і повної підтримки в її боротьбі за право на вибрання собі власного уряду.

В хвилині, коли пишемо ці рядки, в Москві відбувається конференція міністрів загальних справ Сполучених Штатів Америки, Англії та СРСР. З цього приводу американський часопис у німецькій мові "Ді ноз цайтунг" з 17 грудня ц.р. поміщувє mapu, яка унаглядноє цілу серію конфліктів, які існують у світі, й які мали б бути предметом полагодження на згаданій конференції. Із Москви, як осередку конференції, ідуть наступні стрілки, що вказують на світові конфлікти: Польща - домагання вільних демократичних виборів і відновлення повної

національної і державної суверенності; Німеччина - створення центрального уряду, інтернаціоналізація Рурдини й відділення від Німеччини західнього побережжя Рейну; Угорщина - ревізія мадирсько-московського торговельного договору й відновлення демократичних вільностей; Італія - приготування мирового договору й усталення границі; Румунія - визнання румунського уряду західними потугами, бо й там немає демократичних вільностей і румунський народ не є паном власної доні; Болгарія - те саме, що й Румунія; Туреччина - справа Дарданелів і напруження з СССР / в останній хвилині довідуємося, що бов. Азербайджанська Республіка хадас, з наказу Москви, діяла своїх територій, що їх мала б Туреччина анектувати в першій світовій війні /; Церсія - відтягнення сорзих військ із цієї країни / Москва противиться цьому, хоч зобов'язалася була до цього договором із США й Англією / та справа повстання в Азербайджані; Японія - СССР захадала участі в адміністрaciї країни.

Всі ці конфлікти вказані на мапі. Але це тільки частина конфліктів. Не згадано там про повстання на Яві, яка хадас звільнення з під голландської окупації й права на самостійне державне життя. Яванські націоналісти, під проводом Др. Секарно є панами ситуації. Націоналістичний кабінет Індонезії загрозив закликом до загального повстання, якдо англійці підуть на інтервенцію і висадять там свої війська. Індонезія не дозволить більше, заявляє цей уряд, щоб 8 мільйонів голандців поцевольвали 66 мільйонів індонезіців / щоб "голандський хайст кернував індонезійським львом" /. Американські часописи звертають увагу на те, що проблему націоналістичного повстання в Індонезії не можна відділити від решти світових проблем й залагодити його в традиційний спосіб колоніальних практик. Отже, цю проблему, яку треба буде розв'язувати згідно з висадами тес президента Трумена. Даліше не згадано там самостійницьких докладань арабських народів на Близькому Сході / Сірія / Ліван / хадають повної де-рівнаної самостійності й є все на дорозі до їх єднання: на основі договору, Франція і Англія рікми відтягнуть свої війська з цих країн / . Не згадано там арабсько-ізраїльського конфлікту в Палестині, який набирає чимраз рівніших форм. Ізди хочуть створити собі національну державу в Палестині / отже теж націоналістичні стремління /, а Араби противиться цьому, бо вважають Палестину своєю землею. Не згадано там кривавих боїв у пів. Китай між комуністами і хегельським урядом Чанг-Кай-Ше / і тут діє червона рука Москви за рецентор "харківського уряду" чи "автономного азербайджанського уряду" в осідку в Тебрісі / . Не згадано еспадського конфлікту між урядом ген. Франко й республіканським урядом де-Рівери, який діє за еміграції. Не згадано там конфлікту в Аргентині між демократичними й тоталітарними тенденціями внутрі країни, де є відомі й ділкі заграницяні чинники. Є так далі, і так далі! Але не згадано там - і де мабуть найважливіше - того глибокого некородування, що існує такі між величими союзниками, між СССР, з одного боку, й Англією та США, з другого боку.

Недавно лондонська конференція п'ятьох міждержав загорянських справ / США, Франція, Англія, Китай і СССР / зацікавила великим фіксом.

Там виказалася та майже непрохідна процесія, що існує між західними потугами й ССР не тільки у сіті гладійських засадах, але в першу чергу в політичних планах на майбутнє. Москва не зреється й не зречеться своїх імперіалістичних планів на світову революцію, тому, якщо Ідея заявив недаремно, що надійні держави є все історичним перехідним і новий світ має бути побудований на засаді міжнародної співпраці, то Москва годиться з цим, але це міжнародна співпраця вона хоче усталювати й контролювати. Московський офіційний орган "Правда" іронізуючи план Англії і США створити їхнього рода світовий парламент чи світовий уряд, в ім'я якого народи мусіли б зректися частини своєї національної суверенності, пише, що таке ставлення проблеми не є дуже переконуючим для Сосіїв. Воно Москва не тільки не думав зректися частини своєї суверенності, але навпаки, вона приготовляється до накинення цієї своєї суверенності ще й іншим народам, як не цілому світові. Чи найдутъ тепер у Москві розвязку цих непримиримих позицій двох могутніх партнерів? Ми дуже сумніваємося в цьому. Сумнівається мабуть у цьому її західні демократи. До такого припущення управляє нас хоч-би той факт, що вгадану московську конференцію називають загально тільки "інформатором".

Переживаємо велику політичну світову кризу. Для її розвязки не бачимо в політичному світі, що відповідає за долю цілих народів, нікожої великої здорової політичної ідеї, чи хоч концепції. Большевицька ідея скрахувала вже в самих її початках в самому ССР, а тепер крахує остаточно. Її поза його границями. Це показали наглядно останні вибори в деяких країнах. Там, де певний народ переміг на практиці різницю між большевицьким пропагандом а дійсністю, там він висловився рішучо проти цієї ідеї і її носія /вибори в Угорщині й Австрії/. Тільки там, куди большевицька практика не дійшла, там народ дався ще пірвати облудним й брехливим гасдам комуністичної ідеології /Франція/. Віда в тому, що західні демократії не зуміли дотепер противстити большевицькому блажманові якоєсь, великої, творчої ідеї. Тільки надіократична ідея, отже ідея суверенності народів і примату національного інтересу внутрі цих народів над інтересами розбещеної йроби, могла б бути тим нарихним каменем, з якого можна починати будесу нового світового ладу. Але ця ідея ще тільки в пелешках і мас в тих, що покликані творити новий світ і новий лад, тільки декларативний характер. Тези през. Трумена можуть бути початком цієї великої політичної ідеї, але вони мусіли б перейти зі своєї декларативної фази в широке річче рішучої політичної дії. Надіймось, до так буде. Надіймось, що великі європейські культури не будуть залиті лявіною розгнузданої, безпринципової і неморальності московської навали.

Політичний світ, а з ним і ми находимося на розпутті. Народини нового ладу приходять у страшних муках. Сильний, могутній колись ворог, Німеччина, був цією магічною силою, що с cementував військовий союз між західними капіталістичними державами й большевицькою Москвою. Але з хвилиною, коли цей ворог лежав на лопатках, розвіялася й та магічна сила, що тримала вкупі союзників.

Виявилося, що на волю народів і взагалі на новий сітковий лад обидва партнери мають цілком відмінний погляд. До того долу-чилися деякі спірні точки /нафта на Близькому Сході, інтереси на Балканах і т. п./, чисто матеріального порядку між ССРС і США та Англією. І сьогодні ми з окідками тієї великої гри, яка може закінчитися досить поважним розсваренням партнерів. Із цим фактом не тайтесь ні одна зі сторін. З огляду на конференцію в Москві, спір між колишніми союзниками дедо притих, але тим не менше він юхує і поганяється. Можливо, що колишні союзники найдуть вихід із цієї небезпечної ділеми, а можливо, що не найдуть і тоді мусіло б прийти до тієї ультімарациі всякої політики, яка мечем ррарігає гордів вузол.

Оскільки ми знаємо настрої української публіки на Рідних Землях і на еміграції, то вона числиється з цією останньою можливістю і навіть бажає її собі. Це вказує на занесок духове наповнення намої національної бвідомості й на випереможну волю до здобуття за всяку ціну власної держави, але тим не менше вказує це на політичну навиробленість великої частини нашого народу. Значна частина українства в останніх десятиліттях числить на війну. Звідки вона не прийшла б, і якщо вона не буде б, як майже на одинокий спосіб здобуєтися собі власної держави. Що правда в теорії і в різних лятерках різних політичних угрупувань говориться багато й часто про українську національну революцію, про орієнтацію на власні сили, але в практиці й в глибині своїх думок велика частина цих "революціонерів" думас тільки про чужі війни, а розгаді яких і ми можемо б спекти своє печенье. Не навчила нічого цих людей, що гравці завжди на чужу карту, і остання війна, яка остаточно й недвоядно показала нам, що ніхто чужий не буде ніколи проливати за нас своє кро-ви. З історії знаємо, що ніякий народ не здобув собі нікоми тривалої держави чужими силами. Чому жкрай тоді ми маємо, зво-ряті віймок від цього загального правило? Війна може принести, вона може нам дати велику паву, але тільки як якщо у, а все ми самі мусимо її мавши святий обов'язок збудувати собі власну хату. Жде вона може й не прийти. Тому менше чомнати на чутки і на чужі війни, а самим, власним дієвідом і власним по-тому ща рівночасно в єдиному фронті в ціноколекції народів при-готувати день нашого визволення і будь готовими імкої звільнен-сустрічі Пого рідної й рідного.

Мусимо однор-всіх і одною думкою стягти обух, щоб нам удар був рівнучий і вдалий. Так від до першої світової війни ми не вміли політично думати, так сьогодні можемо з нас "покіти". Хто з нас не займається політикою і хто не "віднастє" на цій політиці? - Мабуть усі! Але рідко хто з нас здає собі справу в того, що це не є політика, але політиканство, політичний ді-летантізм найгіршої сорти. Тому ціким гаслом буде б: геть від політики тим, що не має покликання до цього. Пак-стайдо, що інші народи перейшли великий політичний досвід, доки ім обробили собі стадії політичні засади. Але і в цих народів не від від-мавтися політикою, а тільки ті, що спеціально до цього праготов-ляються. - Зверніть увагу на Англію, яка має набутъ широку політику з усіх народів світу, але там тільки велика когорта фахових політиків займається політикою, а народ вільний дає ми-ш, як цим політикам і слухає їх.

Лікар, щоб ми відійшли такий досвід у сирахах лідського тіла
мусить, побіш зарадицьої й середньої школи, не вісіть років
отудівши на університеті, а щоб Іванодік не однорідником,
але комплексом міжнародів ідеї у нас будуть, до де цього не
треба ніктої підготовки. І з того, що, також політичний хаос.
Тому ми не зможемо до сьогодні встановити політичної концепції.
Ta так дахъре бути не сміє. Спільними зусиллями здвигнім один
політичний прорід і Ідім за його дорогою кесом. Це тим важні-
ше тепер, коли ми юноші заманіфестували бебе перед цілим сві-
том, як одне юноші й одні чин.

Наші очі засираті на рідні землі. Ми знаємо до так у
найбільш демократичній спосіб здушуватися всіх українського на-
роду до самосвітного життя, ми знаємо, що там тисячами викин-
гутської військової український елемент, ми знаємо, що там
іде замах на саму суботаність українського народу /виселення
ополченціку нації Демікови та Хом'янки/, ми знаємо, що Москва
за ці успіхи діє звіса курсом зробити нам в останніх роках,
хоче зливши самий хребет нашого народу й зробити його нев-
дійним до самостійного життя. З репортажу з сьогоднішньої
Пан'ї, що Ігор як містико в цьому журналі, можемо собі зро-
бить певний образ того, що діється на наших землях, де Москва
господарює без найменої чуки контролю. З інших наших видань
читачі довідаються деко про те, що діється на наших землях.
В наступних числах надого журналу ми характеризуємо тамошнє
положення.

Але як би би таї не було, ми знаємо, що долі України в ру-
ках нашого вікового ворога, тому ми не замовлено. доти, доки
український народ не відзможе своїх сувереніческих прав на вріх
овоїх історичних землях. - В Ам/и цієї землі мети в'єднам-
ської в одній обсерваторії відзначені українській фронт і доказімо
їх, що гравіяне мір і лад у світі зможе заіснувати тільки
такі, коли Україна стане самостійною, суверенною державою.
Місія світова карова конференція не вміє відбудувати без
голосу представників від окупантів української репрезентанції.

Довідливо, що ми врілі на найдільший іспит історії. -
Світ мусить довідатися, що ми "втратили суверенітет в на-
шій землі", тому спрощадиво. домагаємося "відбудови наших
сувереніческих прав!"

Д.Іванодік

МОВТНЕВА КОНФЕРЕНЦІЯ ОУН.

В місяці жовтні цього року в одному з міст Європи відбулася конференція Українських націоналістрів. Відбулося те, чого так напружено очікувалося останніми часами весь актив ОУН. Започатковано новий етап розвитку ОУН. Конференція немов проектором освітила весь складний комплекс світогляду подій минулого та сучасного, встановили прогнозу на майбутнє, визначила в ньому місце України та поглибила концепцію українського визволення.

характеристичним для Конференції була ділова інтенсивність та спрямованість проблем. Кожен з учасників засідань чув велику відповідальність за собі за поставлені визвольних змагань на майбутнє і тому намагався дати максимально вусиль на те, щоб вияснити шлях у майбутнє. Хоч дискусії займали іноді цілком протилежні становища, однаке у підході всіх їх до обговорюваних справ відчувається спільній і міцній грунт вічних істин українського націоналізму, який давав їм змогу приходити в результаті обміну думок до одностайніх висновків.

На Конференції ще раз, насично виявилось, що ОУН никі розпоряджає мідними надійними кадрами провідного актуу зі Східніх Українських Земель. Ці люди, що 25 років прожили в советській дійсності, внесли багато цінного в конференційну роботу.

Важним моментом в роботі Конференції була інформація представника земель. Він повідомив, що діяльність ОУН планом розвивається на рідних землях у згоді з тими настановами - які туди дані. В міру конспіративних можливостей було піднято краї авіси, яким закрита діяльність безпменних героїв на батьківщині, і присутні мали змогу уявити її нинішній характер.

З особливим зацікавленням вислухала Конференція також витяги з листів осіб, відповідальних перед ПУН за постанову визвольницької роботи в Новому Світі, одержаних в США і Канаді. З цих листів видно, що українські націоналісти та там на протязі кількох років вклади багато праці в напрямку сприяння українських позицій, і тепер так само працють, не покладаючи рук.

Конференція ухвалила тези і постанови. Тези опубліковано окремим виданням.

Перший вступний розділ - ідеологічні тези.

Всупереч твердженням людей, що розгубилися в нинішній дійсності і або застеречуть важливість ідеології для української визвольної боротьби або концептурно переорієнтуватися, українські націоналісти підкреслюють цим винятковим ідеологічним тов на перше місце той факт, що в ідеології вони вбачають фактор визначачий характер визвольної боротьби. А очевидно, що сьогодні йде боротьба за саме фізичне існування нації, однаке саме фізичне збереження українства можливе, на думку націоналістів, в тому разі, якщо переможуть основні духові вартості, юї підносить націоналізм.

Удары ворога спрямовані на духовий світ українця і на об'єднані компромісовою концепцією політичного визволення, яка органічно з'являється в духовісті і в єдиним гарантам духового, біологічного і матеріального розвитку української нації.

Всяка спроба зревізувати основи українського націоналізму і згорнути його прапор, веде до заломання визвольного руху перед лицем наступаючого окупанта. Во в основі націоналізму лежить протиставлення ворожим силам саморітність українського Духу.

Во перемога над ворогом можлива тільки за умови такого повного мобілізаування і організування українських сил, які обстоюють наш націоналізм, бо тільки поєднота і безкомпромісна відповідь на політичних домагань, властива українському націоналізму, може забезпечити рішучу перемогу українства, а з нею прийдуть і нормальні умовини для розвитку української нації. Во тільки те може дати українську перемогу.

Наш світогляд є традиціональним. Він підносить традицію органічного розвитку української визвольної ідеї, удосконалюваної спертям на весь історичний досвід українського народу. Традиціональним є український націоналізм, де й тому, що відгукуються на жертви крові. За здійснення української націоналістичної ідеї на протязі десятків років проходило багато святів крові Борців. Тільки за самі 1941 - 44 рр. ОУН втратила тисячі своїх членів, що загинули від руки німецьких та більшевицьких окупантів, а також вони жертвами підступного злочину братовбивців. Вої землі України вклади своє криваву данину в боротьбу під прaporами ОУН.

Центральні й Східні Землі України:

Голова Полтавської Міської Управи Ворковський, публіцист Комік, інж. Романів, інж. Сиченко /Київщина/, інж. М. Кононенко, інж. М. Горбань, інж. Певний /Ларківщина/, А. Барановський /Митомирщина/, поетеса Олена Теліга /емігрантка УСУЗ/, інж. М. Сдіборський, Др. О. Ольжич - Кандиба /емігрант із Східної України/.

Західні Українські Землі:

публіцист Я. Оршан - Чемеринський, полк. Р. Сушка, ред. Н. Олійник, Др. Я. Барановський, О. Сеник - Грибівський, Я. Самотовка, З. Домазар, В. Стасів /Галичина/, - Демо-Довгопільський /Волинь/, - Сірецький /Буковина/, - ред. І. Рогач, Вереш, поет І. Ірлявський /Карпатська Україна/, - а за ними багато - багато інших.....

Кров пролита на віятарі вітчизни є найміцнішим цементом, що зміцнює ідею. І ця кров, як могутній, повний динаміки заповіт, пориває до нової жертвенності. Традиціональність українського націоналізму в пломині моральний полягає в тому, що він є патріотизмом, піднесеним на висоту жертвенності.

Але націоналізм не тільки глибоко традиціональний. Він і глибоко революційний. - 1939 року бл.п. М. Сдіборський у передмові до програми відзначив, що націоналізм не є догмой, але є вченням, яке поглинає кожну частку нового, здобутого в боротьбі досвіду. Саме таким поглиненням нового досвіду була Конференція, що зафіксувала основні свої висновки в тезах і постановах.

Дійсність останніх років дала багатодій матеріал для нових узагальнень і для поглиблення віддавна визнаних українським націоналізмом істин. Конференція є тільки одним із етапів урахування досвіду. За цим етапом прийдуть дальші. Але вже її ця робота, що її проробила Конференція, становить значущий внесок в скарбницю української думки, ставчи водночас дороговказом для дії.

Виходячи з тої засади, що реалізація української визвольної ідеї тісно зв'язана із усім комплексом світової проблематики, Конференція багато уваги приділила розглядові так тенденцій світового розвитку, як і нинішньому станові світової дійсності.

Вічна істина, яка каже, що зміст історичного життя вичерпується народженням, розвитком і занепадом нації, знайшла ще раз ствердження в тезах Конференції. Але разом з тим підкреслено, що світ є функціональною цілістю. Це значить, що кожна нація, становлячи в собі замкнений світ і розвиваючися за властивими собі самій внутрішніми закономірностями, входить в стосунки з іншими національними організаціями, від них переймає ті національні здобутки, які піднесені на рівень універсальних і їм передані також свої національні здобутки універсального значення. З цього обміну національними вартостями /чи в духовій чи в матеріальній формі/ складається рівність е.зв. всесвітського прогресу.

Надія і тільки нація завжди є підставою і суб'єктом творення воїх нових цінностей.

Національна виключність має рацію завжди там, де є бодай найменший прояв імперіалістичності, байдуже, чи матеріальної, чи імперіалістичності духовної. Але національна виключність не-припустима там, де нація стикається із справжніми універсальними цінностями.

Нинішні кличі міжнаціонального солідаризму - які раз-у-раз голосніше лунають і на сторінках преси і на політичних конференціях, в цілком виправданим. Справа лише в тому, що ді-жичі не були використані як оботонка для імперіалістичних дій. Тому Конференція підкреслює: "український Нарід та революційний двигун його визвольних амбітань, Організація Українських Націоналістів, стоїть на становищі, що єдино міжнародній воля і даризм побудований:

- а/на повній самостійності й суверенності нації та їїньому оформленні у власних державах,
- б/на визнанні їх духової, суспільної та матеріальної творчості,
- в/на найбільше усуненному обміні їх духовими та матеріальними надбаннями - дає запоруку тривалого миру, поступу й добробуту в світі.

Велику увагу приділила Конференція соціальній проблематиці, тенденціям соціального розвитку світу, Східної Європи і України. І тут довелось знову констатувати вірність тих засадничих принципових моментів, які лягли в основу соціальної програми і соціальної політики ОУН. Але разом з тим загострилися соціальні проблематики в світі, ставліть Організації перед потребою дальнього поглиблення своєї соціальної програми в дусі своїх непередніх засад. Основним завданням є докладніше, всеобачніше розгорнення ідеї - внутрі національного солідаризму, той ідеї, яка так сильно наголосена в тезах Конференції.

Якіде капіталізму - є явіщем всеовсінього характеру. Розвинута дія капіталізму на різній стороні матеріального і духовного характеру також набула світових розмірів. Тому і реакція на негативні сторони капіталізму також діє в світових масштабах.

Зарах у світі, здається, ніде немає однорідної альтернативи тій потворної форми ліберал-капіталізму, в яку вік економіки в передостанніх десятиліттях визначився. Демократичні методи також стоять під знаком економічних і соціальних реформ, що обмежують капіталістичну анархію. - Зокрема СІА вже зі другого часу стали на шлях соціальних пушкань. В основі розриву, є спроби в нововій дійності, ідеї соціальної перебудови засновані на прикладення в англійській економічній позиції. І можна із задоволенням сконстатувати, що соціальна перебудова світу іде в плодині соціальних ідей, які багато років опресувалися в програмі ОУН.

Однак процеси обмеження ролі капіталізму в демократичних країнах ідуть повільно, вимушувані катастрофічними обставинами тої чи іншої соціально-політичної чи економічної конкуренції. В демократичних державах де й нині анархічний ліберал-капіталізм має велику силу й впливає на різні сторони політичного й соціального життя. Нинішні упорядковані держави, в яких вихор революції не поламав ущент економічних відносин, є обтяжені такими устроєво-економічними традиціями, які унеможливлюють глибинну звідку економічну реформу.

Зовсім не подолав соціальної проблематики націонал-соціалізм насамперед через вузько-егоїстичні концепції розвбудови соціального добробуту німців комтою інтересів інших націй /концепція східно-європейського лебенсравму/. Але й поза цим, у внутрішнім устрої націонал-соціалізму виявилися великі органічні хиби. Фактично виявилось, що в цій системі капіталістичний паразитизм набрав лише іншого зовнішнього характеру. Капіталісти й далі вдобували величезні багатства для особистих потреб, невідповідні до їхніх організаційних функцій в господарчих процесах. Державний капіталізм був для них дуже зручним прикриттям, за яким, під маркою національно-промислової діяльності, можна було легко ховати свої великі нетрудові прибутки.

Величезну деструкцію в соціальне життя вносить советська економічна система, де хоч в результаті революції цілком знищено старий приватний паразитарний капітал, проте створено паралітичну систему державного капіталізму, яка сама по собі може бути фактором економічно творчим, бо розвбудовує добробут держави, а значить і добробут всіх атомів державного організму, всіх особистостей тої спільноти, що належать до даної держави; лихо в тому, що цілком убиваєчи приватній почин, советський державний капіталізм паралізує приватну ініціативу і стимул до творення матеріальних дібр; лихо в тому, що здійснюючи свою соціально-політичну програму, більшевізм витворив і далі скріплє каству упривільйованої советської аристократії, яка з благ державного капіталу в першу чергу і дуже щедро користується; біда в тому, що советський державний капіталізм підпорядкований російсько-імперіалістичним тенденціям советської політики, відповідно обкроє економічні здобутки тих націй, що не є опорою советського режиму.-

Попри все це, завдяки кардинальному переворотові суспільних відносин в Советському Союзі, завдяки підступній, брехливій, але неперевершено майстерній пропаганді економічних і соціальних досягнень Советського Союзу, його соціально-економічний устрій має колосальну силу для всієї тієї частини людства, яка на собі і нині донжонно відчуває гніт анархічного приватного капіталу, але ще не відчула гніту советського державного капіталізму.

Людство живе сьогодні одною з найбільших у всесвітній історії ільяз, ільязів спасеності советського економічного й соціального устрою. Розгорнені, алі однобічні концепції, що спробували протиставити себе наступовій більшевізму, впали. Творчо-конструктивні сили, суперечні капіталізові, в капіталістичній системі, є слабі і звязані автоматичним темпом колосальної машини капіталізму, яку перебудувати на ходу і всупереч бажанням магнатів капіталу, господарів становища, дуже важко.

Над світом нависає марево катастрофи, яка може на довгі десятиліття вкинути людство у прірву хаосу і руїни. В таких обставинах діємо на політичній арені ми, українські націоналісти, підтримуючи й розвиваючи свої традиційні гасла, розгорнені в широкім пляні універсальних ідей. Виступати з вузькими кільчами, розрахованими тільки для нашого внутрішнього національного виступу - це значить отати трісков в розбурканому світовому морі соціальних пристрастей, де значить віддатися на волю хвиль які своїм дев'ятим валом можуть легко захлинути українство. Мусимо виступати з таким комплексом ідей, який, будучи глибоко національним, розрахованим на намі національні потреби й інтереси, відбивав би у собі також внутрішні духові устремлення людства, загально виражав би його найвищі пориви; даючи наму національну правду, універсальну, загальними істрихами назічав би загальнолюдську правду. І тому Конференція багато уваги приділила проблемам содіяльним. Докладно про наслідки цієї роботи ще передчасно говорити. Але вже в тезах нагодовано ролі содіяльного фактору в нинішніх обставинах. Зокрема Конференція звернула увагу на велику питому вагу робітництва, як революційно-конструктивного члінника в розвбудові життя національних спільнот. В українській національній революції роля робітництва зростає з огляду на ті содіяльно-структуральні зміни, які відбулися в Україні в наслідок індустриалізації і колективізації, що спричинилася до пересунення в категорію післяського робітництва великої кількості українського, хоч національно-несвідомого елементу.

Багато уваги в тезах приділено генезі, розвиткові й природі большевізму. - В намі супільстві, перевинятіх у внатхній мірі духові депресії, ця синтетична й всебічна характеристика большевізму, яка випливала з аналітичних робіт Конференції, починая вбуджувати віру й енергію. Но тези юсної грунтою підкреслють те, що дотеперішні переможні здобутки большевізму не є часвідченнем його внутрішньої духовно-концепційної сили, а в багатьох моментах п'яснюються безконцепційністю його противників, спрингливістю політичної конкуренції. Раємо з тим що вигодовують, що труднощі, з якими стикається большевізм тепер, зростають.

Конференція кинула також критичний погляд на них, пройденний Організацією Українських Надіоналістів в звесь час її існування.

Тут особливої уваги заслуговує той момент, що підкрайнє повсякчасний гін ОУН до розгортання такої ідеології, як і політичні дії у зв'язку з усіма українськими землями.

Від самого початку свого існування ОУН /а передтим УВО/ намагалася розбудувати визвольну боротьбу на Осередніх і Східніх Українських Землях і в цих намаганнях на протязі десятиліть зачарала великих втрат людьми. З цього погляду смерть сі. д. нож. Євгена Коновалця є немов символічною. Вона знаменує собою нестримний порив Організації на зустріч найбільшим трудномаш і безпекам в стремлінні ссягнути духовно - й практично - реформаторську соборницьку синтезу.

Це особливо важко нагадати сираз, коли на еміграції при більшовідальні люди привадять дику оргію обвинувачень на адресу українського націоналізму в його "галіцькості". Кругі засновують всілики "земляцтва", підриваючи тим ідею об'єднаності. Конференція ж'єнетатує, що сьогодні репрезентанти більш наростій українського народу так спрадцювалися в ОУН, що зробили собою єдиний тип революціонера - соборника.

Тези також розкривають величезну широду, яку нанесли розколіни на чолі ві Ст.Бандерю націоналістичному рухові. Боротьба ОУН проти бандерівства є боротьбою далекосиглої революційно-політичної концепції проти ~~результатного~~ виснажувального українські сили революційного максималізму, боротьбою ~~проти~~ проти безконцепційності. З цього погляду ОУН осуджує й проголошення бандерівцями державності влітку 1941 р. і масовізм волинської партизанської акції і масовізм дії УНА в Галичині.

Користуючи з того, що ми своє роботу на Рідних Землях робили без залежності галасу, намі противники люблять кричати про ~~їхніх~~ "опортунізм" ОУН. Тому більші удару завдають їм ті тези, які розкривають саме революційність дії нашої Організації на Рідних Землях в останніх роках. Ці тези у свій час підтверджено на сторінках нашої преси ширими нарисами в історії ОУН.

П'єстаневи Конференції в плодині дальшої конкретної роботи передусім підносять завдання розвбудови краєвого революційної дії. Вся діяльність ОУН повинна будуватися під кутом інтересів краю. Ми впередом з організацією революціонерів - підпільників. І той, хто не є спроможний нести на собі тягар революційно-підпільної роботи для потреб Рідного Краю, не може бути членом ОУН.

У внутрішньо-українській політиці ОУН цілим рядом заходів підносила й підносила гасло консолідації політичних чинників, гасло примату визвольної політики над партійницькими інтересами. Українські націоналісти є далекі від думки, що в один прекрасний день зникнуть всі українські політичні течії і всі об'єднання в одну сім'ю, де пануватиме мир і благодать. Цього очікувати не можна. Основні українські політичні течії є досить визначені і мають певний розріз у вибраному для себе напрямку діяння. Отже, коли говоримо про консолідацію, то мавши на увазі не заперечення внутрішніх відмінностей політичних течій, але постійну скорідинованість їхньої визвольницької дії на основі прийнятих для всіх найзагальніших аксіом української визвольної політики.

Віримо, що в кожній політичній течії є елементи політично чесні, які свою діяльність розглядають під кутом слухання передусім Україні, для яких їхня партійна діяльність є тільки засобом до українського визволення. На цьому ґрунті консолідація можлива. Одним із засобів наближення до неї має бути стримування від негідних методів у поборівани претендентів в українському ж таки таборі.

ОУН не відмовляється від боротьби, але під внутрішньоукраїнським боротьбою розуміє шахетний змаг ідей. Чия ідея слабша, той збанкрутіє і тоді перед лицем української правди примушений буде скласти зброю і ввімкнутися в річіще твої ідеї, що перемагає. Ми гаряче віримо в те, що наша ідея втілиться в собі українську правду. Тому Конференція зважилася піднести гасло боротьби за духову гегемонію в українстві. Боротьба за духову гегемонію не суперечить ідеї консолідації, а тільки доповнює її.

Во найглибша консолідація буде осiąгнена лише на базі спільноти для цього українського політичного акту визвольницької концепції. Звичайні, кожній, хто візьме на увагу тут сказане, зрозуміє, що твердження про те, щої українські націоналісти мають наміри диктатуровати, є тільки ~~важко~~ ними ілюмінаціями.

Не маємо найменших намірів комусь з українського середовища щось накидати. Але діє членства СУН згортася із закликом - боротися за духову гегемонію. Розбудувати ідею. Своєю посвятою для України, своїм умінням працювати, ухідним ризикувати життям і особистою свободою, умінням підпорядковуватися Проведові - дати такий фразек, який кликає бі деслідування і творить бі нові фалланги неофітів націоналістичного руху.

В такій п'єставі запорука нашого успіху.

Серед оргій галасливих честилюбців, єустливі погані за-
славов і прокльонів мотивів образи - український націона-
лізм підносять в трагічну годину нашої сучасності якіч

С Д Н А Н И Я

і поки перед масстаком-грядучої України, спадкоємця століть історії і творця нового ладу - національного солідаризму.

В сучасній Польщі.
/ з оновідання польського втікача з краю/.

"Грабіж, який розпочала червона армія, став еквівалентом методом советського працілля в Польщі. Сьогодні говориться публічно, що окупація советська дуже грізна. Єдина різниця між окупацією німецькою а советською є та, що з німецької окупації ніхто нам не наказував тішитися, а з советської камутъ нам радіти." Коли б якийсь європейський журналіст перешов через польські села і містечка, міг би дійти до висновку, що польські землі в тій хвилі стали найбільш "германофільськими" землями в Європі. Сьогодні в Польщі бачимо т.зв. польське військо. У війську тім вище ранги капітана там не зустрічається. Вищий командний склад твориться у росіян, які носять польські уніформи з хрестами "віртути мілітарі". Поляки називають їх "гопами". Скорочення "ПОП" означає "пельонци обов'язкові поїзда".

"Попи" роблять надзвичайні фінансові інтереси. Їх спеціальність - це всякого роду "шмугель" і перевозення скринь награбованого добра на перепродаж до Росії. На шляху Варшава - Москва тільки офіцери від майора вгору мають право їздити поспільними поїздами. Звичайним поїздом з Варшави до Москви їхати тиждень, а то й два. По дорозі являються сильні відділи НКВД, обшукають проїжджаючих до Росії російських військових та забирають в них закуплені чи зgrabовані речі. Советським жінкам, які всніли зробити собі тривалий ондуляцій, голять голови, а також здирають ляк з полякірованих нігтів.

В російській армії, як теж у "польській", поширяється нечуване п'янство. Самогон називається там "Бімбер". Це підстава заробітку для тисячі людей, нереважно для селянства. Оборонці червоної армії твердять, що червона армія розпинчилася тепер у Польщі. Бачила я також, що так само п'ять червоноармійці в Чехії та Німеччині. Випадки стрілянини й різних авантюр між офіцерами і червоноармійцями є досить часті.

По польських дорогах, а навіть вулицях Варшави зустрічається табуни худоби /300 - 400/ штук/, яку женуть на Схід. Довкола такої отарі провітає, очевидно, торгівля спрітних польських гандлярів. За невеликі громі закуповують вони від конвоїрів наїть корови або коні.

Виривання торбинок з рук жінок на вулицях Варшави уніформованими старшинами й рядовиками червоної армії - це, часті випадки. В липні цього року дійшло на Празі /частина Варшави/ до правдивої битви між рассленинами і советськими офіцерами, які справжнім штурмом грабували прохожих. На площі Вольносьці дійшло до сутички між грабуючими червоноармійцями та міліцією.

Жовніри Жемерського передусім голодні. Знаю від їх, коли до одної місцевості під Варшавою приїхало з Гдині троє жовнірів без відпустки тільки для того, щоб відживитися.

В місцевості Х. була Школа Підхорунжих, керована кількома інструкторами - москалями. Відносини в тій школі були такі жахливі, що одного дня ціла школа "здеазертирувала" й пішла в "паризанку" до лісу. А лишився тільки один підхорунжий, який критичного вечора пішов до своєго кревного священика на відвідини.

По всіх кіосках й книгарнях масово продається бромура "Правда про Катин", в якій доводиться полякам, що катинські масові морди виконали самі німці. Однака цілу Польщу перелітає вірш незнаного поета, який говорить полякам правду про Катин. Крізь цілий вірш в'ється основний мотив ..... в Катинськім лісі кат оскаржив ката". Про армію Жемерського ніхто в Польщі не говорить як про військо польське. Говорять тільки як про жовнірів - "жандарми - поляни".

Польська інтелігенція перебомлена й виснажена психічно. Окупантів не гаєть людьми, щоб обсадити катедри па високих шкілах, чи керувати шкільництвом. Цікаві такі епізоди: в першій місяці окупації в одному місті відбувся великий учителіський мітинг, на закінчення которого була внесена пропозиція коліопоклонної телеграми до Сталіна. Телеграма засуджувала Армію Крайову та варшавське повстання. Встас старенікій учитель і говорив: "Мав я двох синів. Один згинув у боротьбі з німцями як воїк А.К. Другий зараз в тюрмі НКВД як воїк А.К. Перед вами каменюка. Хто ії з вас підійде, щоб кинути в моїх синів?" Заля відповіла бурею оплесків, збори роз'язано, а старого арештовано й заслано.

До одної місцевості приїжджає доповідач з доповідью про відбудову Варшави. Після доповіді закидують боями слухачі рядом запитів, які перемінюються в одну антисоветську демонстрацію. Доповідач говорить про проект пам'ятника, тим, які впали в боротьбі з німцями. Із залі питаютъ: "А де ж поставимо пам'ятник розстріляним в НКВД?"

Пресу в Польщі, очевидно совітську, не посмаже ніхто. Її читається, бо це єдине джерело інформації. Люди навчилися винищувати з неї заховану правду.

Повно у Варшаві радісних походів на приказ. Ігнається не них все, що живе. Багаторазово провірять списки приявших.

Залізниці в Польщі мають перейти в польські руки. Залізниці - це якісь осооливо частих грабежів. Відчепити без причини пасажирський чи вантажний вагон - це річ нормальна. На станціях входять червоноармійці і безцеремонно грабують тут же, або ідуть з пасажирами кілька станцій, щоб у чистому полі, на умовленому місці, викинути через вікно весь багаж подорожнім. За найбільш луксусову въїжають лінія Варшава - Катовиці. Квиток на цім відтинку враз з "путіловською" /славновою советською плацкартовою/ квиткою 300 зл.

Грабіж на залізниці є настільки звичайним явищем, що коли мене ограбували і я поскаржилася залізничній міліції, мені відказали: "Що, ви не знаєте, що грабують? Пильнуйте самі".

На лівій березі Вислі, на трох магістралах покладено вже міроки тори. Пливе по них до Росії польський вугіль, згідно з польсько-советським договором. Експерти стверджують, що цей вугільний договір є одним із найбільших господарчих злочинів, зроблених на Польщі. Польща зобов'язана продавати до СССР вугіль цінов по 42 зл. за тонну, тоді коли комт видобутку вугілля на місці досягає 120 зл. В Катовицях вугілля не демеште 300 зл. за тонну, у Варшаві 4000 зл., в Лодзі 6000 зл. - Цей же договір передбачає, що польський вугіль буде відтранспортований до Росії польськими вагонами. Вагони ці не повертають. На польських залізницях чимраз більше перевозять советські вагони з вимальованими емблемами та львівськими портретами Сталіна.

Це, що німці інвестували в Польщі, вважається за советську воєнну здобич. З варшавських вулиць знімають каблі та вивозять цілі заводи. - А над усім панує нечуваний хаос. На Помор'ї в багатьох районах советські циніварки скосили збіжжя, яке разом з соломою забрала червона армія. На протести населення І кібито на інтервенції самого Миколайчука, преса відповіла, що "зробила це банда Власовців". Як запевнили Совети, советська влада шукала винних, збіжжя буде повернене, як зловлять винуватців.

В Польщі проходить велика пропагандистська кампанія під гаслом: "Поляки, заїжджайте "креси заходнє", бо як не заселите їх, то мирова конференція відбере їх від Польщі. Населення з-за лінії Керсона має бути над Одру. Кахлийці це вид селян десь із-над Нової Віленки, які присули над Одру з речками своєго майна, з власним плугом чи возом. Над Одрою стають вони негайно об'єктом нападу зорганізованого німецького населення, яким провадять німецькі комуністи.

Над Одру посылають большевики три армії Польща, які відповідно перевинколені й розагітовані, стають постраждом польських поселенців. Так звана польська влада бессильна.

Підощущується постійно польсько-чеський конфлікт. Іде про викликання постійного напружного стану на Заході, який цілковито має полонити увагу й силу польського народу. Арештування в Польщі не угаває і доходить до величезних розмірів. Арештують людей на вулицях. До проходного підходить НКВД-ст, звичайно прикладає револьвер до грудей і відводить арештованого до найближчого підвала і там замикає його. В такій пивниці сидить арештований до ночі, коли мами-ни НКВД їх звоять. Переповнення в тюрмах захливе. Про арештованих гине всяка вістка і родина до кінця слідства не має ходного зв'язку з арештованим. Славні т.зв. "кітлі". НКВД входить до помешкання і арештує усіх. Затримується в мешканні добу, дві чи навіть десять і арештує кожного, хто приходить до мешкання "кітла". Ці люди найчастіше пропадають безслідно.

Хоча із СССР ніхто не повертає із вивезених в роках 1939-41, преса постійно веде на цю тему пропаганду і манить країн надіями про поворот депортованих. В "Голос Варшави" з'явилася стаття під наголовком: "Мдемо на поворот поляків із СССР". Зміст статті приблизно такий: Советський уряд передбачував, що Східні Землі колишньої Польщі будуть тереном особливо кривавих конфліктів. З великої своєї турботи про поляків, для збереження польського населення, перевезли большевики в глибину Росії багато поляків з тих земель. Там поляки зачайомилися з російським духом, духом соціалістично-го будівництва, працювали і своєю працею активно спричинилися до перемоги червоної армії. Пізнали народи СССР - а ці народи пізнали їх. Мандруючи на Схід, частина поляків задержалася як в Іраку. Але величезна більшість залишилася в межах СССР. Повернуті вони до нас до краю і будуть амбасадорами співжиття польського й російського народів на віки.

Появляються вже урядовці УНРР-и. Навіть ці не мають вже ілюзій щодо становища в Польщі. Первій транспорт УНРР-и, що приїхав з допомогою до Варшави червоноармійці дощенту розграбували по дорозі. Я розмовляла із службовиком УНРР-и цього транспорту. Він сказав, що вже дуже добре зорентовані у відносинах в Польщі, бо його самого червоноармійці буквально пограбували.

З теренів Галичини й Волині переселяють поляків на Захід. Арештування серед поляків триває дальше. Тому, що одночасно проходить масові вивози українців на Схід, в глибину Росії, і тому, що люди думають, що советський режим на Заході легший, українці згожлюються масово як поляки: так само білорусини й литовці. У Вільні виявилось, що 100 відсотків населення цього міста є поляки. У Віленськім повіті до поляків припало 450,000, отже майже цілий повіт.

Терор на східніх теренах продовжується. В самім Вільні а під цю пору 36 в'язниць, в тюрмі на Лукіжках для 2,000 в'язнів/ міститься всебо ц.р. 26,000 в'язнів.

З Польщі утікають теж юди. Одні з них пояснюють свою евакуацію переконанням, що польськими землями прокотиться нова воєнна хуртовина, а вони мають вже досить війни, інші толкують це зростаючим в Польщі антисемітизмом. Вийджаючи, юди викуповують чужу валюту. Всагалі велике запотребування на чужу валюту, а особливо на амер. долари росте все більше, коли недавно щеплачено за долар 100 зл., зараз платять вже 230 - 300 зл.

Пошта працює з великими трудномарами. Телеграма з Варшави до Катовиць йде 14 днів. Зате робиться все, щоб заходити людей підати й висилати телеграми за кордон, щоб могти таким чином скомплектувати списки підозрілих. Випадки, що відповідь на депему з Парижу прийшла протягом трьох днів.

ЗА КУЛІСАМИ ЛОНДОНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Кореспондент агенції "Ассемейтедт Пресе" подає кілька моментів із лондонських нарад, які освітлють становище англійського міністра закордонних справ Бевіна відносно советських домагань.

До конфлікту між Бевіном а Молотовим дійшло тоді, коли сов. нарком захадав відкликання постанови міністрів з 11. вересня, яке допускало до участі Франції й Китаю в загальній дискусії. Над домаганням Молотова конференція радилася цілий тиждень і вкінці звернено було Молотову увагу, що власне у цій спрій висловилась велика трійка в Потсдамі.

Молотов на це відповів, що коли група великородів досягла згоди відносно загальних справ, то це не повинно стати на перешкоді, щоб одна з цих великородів, бачивши свою помилку, не могла опісля зголосити протестів, які повинні бути узгляднені.

Відповідаючи на це міркування Молотова, Бевін зауважив, "що він ~~ніколи~~ ніч чуб ільш подібного до гітлерівських методів".

Поки ці слова переведено на французько - російську мови, подає згадана агенція, - усі міністри сиділи мовчки, очікуючи вибуху. Коли перекладчик скінчив, Молотов встав з крісла і, прямуючи до дверей, заявив: "Коли ця заувага не буде відкликана, я зараз уже покидаю цю кімнату і конференцію". Кілька хвилин панувала тиша. Опісля Бевін відкликав свою заявку, а Молотов знову сів на своє крісло.

Кореспондент римського журналу "Джорнale del Mattine" отак описує бурхливий перебіг дискусії обох міністрів: "Молотов негайно розпочав боротьбу, пропонуючи, щоб дискусію над мирними договорами з балканськими країнами почати рівночасно, або негайно після обговорення трактату з Італією. У відповідь на це Бевін висунув застереження, яке він підносив вже перед тим, під час дискусії в палаті громад; на тему легальності й демократичності урядів цих країн. Тоді Молотов назвав "фашизмом" піддерхування Лондоном італійської монархії і грецької "реакції" та висунув тезу, що в розумінні Лондону тільки така граїна є демократичною, в якій дозволяється на існування фашизму. Це обурило до живого Бевіда. Погрожуючи вже першої днізи закриттям конференції, він ~~відповів~~ зміцнівши, "Я, Бевін, ніколи не стискаю долоні Гітлера, а ви де робили?"

Легко собі уявити, яке враження викликав серед професійних дипломатів цей спосіб переговорів. Навіть від скучаючих кіненій лагідний усміх китайського міністра закордонних справ, Фан-Га, не міг роз'яснити цієї атмосфери. Побілів представник інформаційного пресового бюро Форайн Оффісу, який стільки літ ~~здавав~~ рідше уміння писати поміж рядками. Його інтелігентне, скрите під стріхкою золотистого волосся, обличчя втратило нормальну барву і йому забракло віддиху. Того віддиху, який перемінивши у довге зітхання, тоді, коли розмовляв з журналістами безупішно, намагавчись надхнати їх оптимізмом. Його найлагіднішим коментарем було ствердження: "Говорять між собою занадто одверто..."

Іншим разом Молотов пояснював Бевінові, що СССР не думав впроваджувати большевізму в балканських країнах. Але тому, що буржуазні класи були маїже нацистівськими, процес нормальної чистки після перебігу правдивої соціальної революції.

Карло Маркс учила, пояснюючи Молотова, що коли нема боротьби класів, рівночасно припиняється й політична боротьба. Не можна однаке говорити про брак опозиційних партій, тому, що в конкретнім випадку з марксівської точки зору, опозицію треба розуміти як протиспільній чинник.

Мабуть советський комісар закордонних справ припускає, що поворить ще в Черчілем та Іденом, які на того роду докази знізували раменами, погоджуючись з тим, що мешканці східної Європи різняться від англійців, та що комунізм треба оцінювати інакше як бельгійський державний устрій. Зважаючи на те, що треба було знайти порозуміння із союзником, Черчіль та Іден також згоджувалися на прийняття тих розходжень.

Але інші аргументи треба було висунути в разомові з старим діячем Бевіном, котрий обурений знову до чистого - відповів Молотову, що соціалістичну доктрину викладав своїм робітникам ще тоді, коли Молотов її зовсім не здав, а згадану цитату Карла Маркса не прийматиме до відома тоді, коли де комусь вигідно, або коли вона має слухати для виправдання переселівань населення на етнічних засадах, чи коли ходить про накидування чимогось націоналізму і мілітаризму.

Коротко кажучи, Молотов повинен був ствердити, що лондонська атмосфера грунтовно змінилася, і - парофразуючи Меттерніха - міг би сказати: "Всего я сподівався в Лондоні, за винятком спролетаризування британського міністерства закордонних справ."

Кореспондент лондонського "Дейлі - Геральд-у" називає свою статтю: "Лондонська конференція глядить прямо в очі третьої війни".

Атмосфера лондонських нарад виявила передовсім, що немає вже сьогодні спільногого фронту переможців, і що співпраця всіх трьох великорушів над збереженням миру показалася маріюсм, коли лише замовили гармати. Був це союз воєнний, а не мирний. Комісар закордонних справ СССР, Вячеслав Молотов, приїхав до Лондона з концепцією накинення світові нового поділу народів не здійснено до їх участі у війні, їх заслуг і жертв в боротьбі за спільним ворогом, але відповідно до їх теперішньої ідеологічної і п'єлітичної принадливості до тієї чи іншої сфери впливів. Сам він протисував Схід Західові. Сам хоче ще грунтовніше відрізати схід від заходу. Для пана Молотова не є ворогами державами Болгарія, Мадярщина і Румунія, хоча вони були союзниками Німеччини і їх війська боролися із червоною армією. Навпаки, п. Молотов уважає, що всі ці держави з хвилиною накинення їм комуністичних урядів, дуже прислухулись у війні з Німеччиною і тому мають бути сьогодні трактувані як союзні народи. Від них не можна щадити відшкодувань, їх передовсім не можна розброявати і з ними ніхто інший, крім СССР, не має права наладжувати господарських зносин. Навпаки, Греція не є сьогодніза словами московського дипломата - союзною державою і жертвою німецько-болгарсько-італійської агресії, бо вона "фашистівська". Не заслуговує на трактування хоч на рівні з Болгарією, навіть Італія, яка зірванням союзу з Гітлером відкрила дорогу для подібного кроку іншим союзникам Німеччини. Італія має бути розграбона, територіально обкрайна, бо вона не належить до Сходу. Вона належить до Західної Європи, отже не заслуговує на прихильність Росії. Навіть, ще більше, Молотов не хоче допустити до нарад над цілістю європейських проблем делегата Франції та не хоче визнати політичної рівнорядності і великих воєнних жертв китайського народу, відмовляючи Китаю, так як і Франції, права бути учасником у нарадах над балканськими справами і права підпису під протоколом конференції парівні з Англією, США і Росією. Чому? Тому лише, що Франція та Китай піддержують англо-саські концепції.

Советський комісар готов уважати за ворогів всіх тих, які не досі не обміні окупантів, чи бодай політичними мачізами Кремля. Він /дебто Молотов/ є противником блоку Західної Європи, хоч Східна Європу організує все під пануванням Москви, до останньої озброє та її кордони намагається цересунути на Захід.

Советську дипломатію характеризує безумінна холодана нирахованість, що опирається на докладній аналіз суспільних, економічних і політичних відносин, які панують в західних демократичних державах. Ті розумування оперто також на надії, що виникає з неминучого, на думку теоретиків ленінізму-сталінізму, поглиблених конфліктів між капіталістичними імперіями. Ці протибор'ччя, зрештою, є життєно підсилувані в поодиноких країнах національної. Росія ж властиво диктує свій волю не лише російському суспільству і народам, які слухають під терором її накази. Вона диктує свою волю також деяким французам, італійцям, китайцям, англійцям і американцям. Для Москви не існує лише один Французький чи італійський народ, кесаріваний своїм легально вибраним урядом. Для неї виразником є ще в поодиноких країнах є передові комуністичні партії. Такий стан речей виводить у міжнародній поділітику ідеологічні членки та партійно-клісовий фанатизм і завертас таким чином співчиття народів до того часу, коли різні релігійні секти, понад державними кордонами, єднали громадян різних національностей в ідейну, фанатизм просижнуту, цілість.

Ц.Молотов, відкидаючи концепції концерну європейських і світових великорадян та намагаючись поділити Європу на Східну і Західну, не погоджується на дальншу участь у нарадах на рівнях правах всіх п'ятьох великорадян. Він стоїть на становищі поцілу світу на життєно вигворені ідеологічні блоки, впроваджуючи до дипломатії і в співчиття народів методи зперед Нестфальського Третягу, аліквідованого ведіжнім князем церкви. Він надає погляд П.Молотова в римці аналогично, вище цитованої інструкції Рімельє, одержимо наступні формули:

В сиріях, які відносяться до мирного договору, жадна держава чи народ, які боролися з Німеччиною і навіть формально були союзниками Росії, не можуть бути ставлені не лише вище; але навіть на рівні з державою чи народом, который хоч і був союзником Німеччини, тепер має накненій або назначений Сталіном уряд і є бодай на додаток до примусового ретворення на комуністичну державу. В цій формулі ясно виявлено бажання Росії використати нове ц.зоснне міжнародне становище для реалізації вічних імперіалістичних російських плинів і стремлень съогоднішньої Росії, для переведення виразної ідейної границі, яка розділила б оперте досі на спільніх цивілізаційних поняттях і правних нормах співчиття європейських народів.

Пробивається також з того становища Молотова більшій репресивізм у трактуваннях усіх політичних і суспільних явищ, який відкидає всіх об'єктивні норми, які досі - що іправда, в дуже скромній мірі, обов'язували в міжнародному житті. І в тому для найбутішого сьту щось багато гіршого і грізного, ніж імперіалізм, сперці на національних егоїзмах.

Другим характерним домаганням Молотова, що є сильне напружене дандонську атмосферу, було домагання для Росії баз і кононій в Африці та участі її військ від ділам Середземним Морем. Ці домагання своїм розміром і яскравотю перевинили наїсильніші спроби гніяни апгрійських та американських політиків. В світі під джагань став

ясно, що Росія у здійсненні своїх революційно-імперіалістичних пільгів рішучо переступила граници традиційних імперіалістичних замірів, які оформлювалися хоч би лише в концепції всеслав'янського блоку. Організований тепер Москвою "східний блок" сягає далеко поза граници чисро слов'янських земель, а виразна тенденція закріплення советських впливів в Австрії перекреслює надії тих, які думали, що засновання російських пансловістичних імперій зберуть Росію в її дальній експансії. Правда, ті, які так думали, забули, що по-французькому старого російського пансловістичного імперіального "пан-азіатизму", досконало достосований бальшевиками до їх сучасних політичних потреб. Але всі ці терміни сьогодні все непотрібні і перестарілі, бо існує комп'ютерний план комуністичної акції серед всіх колоніальних народів, на всіх континентах. Доказом того, що Росія не зреється здійснення того плану, був її виступ у Сан-Франциско під час дискусії над колоніальними мандатами та теперішній виступ у Лондоні з домаганням участі в адмініструванні італійськими колоніями. Свої претензії мотивує Росія намаганням забезпечитися перед новою агресією. Слово "безпека" побіч слів: "реакція" і "фашизм", це найчастіше слово на устах московських дипломатів. Але чимраз більше людей починає розуміти, що Іде тут про безпеку майбутньої агресії во стороні тих, які того слова так часто надулюють. За домаганням безпеки заховані чисто стратегічні підходи на майбутнє, бо школа советської дипломатії - це в більшій мірі німецька - прийнята за основу своєго діяння якнайтісніший зв'язок між дипломатією і стратегією - війною та миром. Від засади Клявзевіда про перманентність політичної акції російська дипломатія не відступила ні на крок і керується нервами на майбутнє. Нічого іншого, як власні моменти стратегічної натури і плани накинення цілому світові советського порядку, камуть Москви організувати в Польщі, Румунії, Болгарії, Мадярщині та Ігославії нові великі армії, щоб відтак, в разі потреби, ужити їх як тарану і авангарду в дальшому поході на захід.

Дипломатія в час миру - на думку Клявзевіда - мусить думати про майбутню війну, бо немає іншої політики в часі миру і іншої в часі війни.

Коли говоримо про мир, про безпеку, то треба думати про нові стратегічні позиції. Крім німців, тільки советські дипломати пам'ятати добре про те, що "війна є внаряддям політики".

§:§:§:§:§:§:§:§:§:§:§

Український народ та революційні діячі його визвольних змагань Організація Українських Націоналістів, бояться на становищі, що єдино можна єдиний солідариз, побудований:

- а/ на повній самостійності і суверенітеті націй та їхньому оформленні у власних державах,
- б/ на визнанні їх духової, суспільної та матеріальної творчості,
- в/ на найбільшому успішному обживі їх духовими та матеріальними надбаннями дас запоруку тривалого миру, постійну й добробуту в світі.

§:§:§:§:§:§:§:§:§:§:§

§:§:§:§:§:§:§:§:§:§

"ГЛЯНЬМО У ОВЛИЧЧЯ МАЙБУТНЬОМУ"

Під таким заголовком була видана програма декларації лейбористської партії в Англії наприкінці травня ц.р. до передвиборчої конференції. В передвиборчій пропаганді питання організації контролю над фінансовими і кредитними установами, справа використання землі, що є в приватних руках, зайняли досить новажне місце. Тоді проголосувалося, що лейбористська партія буде досягатися більшості в парламенті для того, щоб вдійснити програму "соціалізації промисловості виходячи з наявних можливостей і негайних потреб."

Виборча боротьба 1945 року в Англії мала надто гострий характер. Лейбористи обвинувачували консерваторів у нездібності і небажанні стати на шлях невідкладних внутрішніх економічних реформ, які вимагають в низці випадків обмеження приватної підприємської ініціативи, встановлення державного контролю над підприємствами супільного значення, внесення елементів планування в економічне життя.

За останні роки англійський уряд змушений був брати і брати на себе певні регулюючі функції, абсолютно необхідні в умовах війни, яка вимагає напруження всього економічного життя країни. Додільністю багатьох заходів по урегульуванню господарства одвітно називалась видатними діячами консервативної партії. Проте загальний спротив консерваторів цій тенденції, до породження інтересами держави, обумовленої непопулярністю внутрішньополітичної програми консервативної партії, і де неминуче виявилось на результатах виборів. Тенденція удержання, отже тоталізму в організації економічного життя країни, виявилось не тільки в Англії. Бувши президент Індійського Національного Конгресу Пандіт Неру, як повідомлено з Вомбера, - спропонував нову програму для Індії. Він гостро вимагав націоналізацію найважливіших галузей промисловості, реорганізацію земельної власності і створення кооперативних сільського -господарських підприємств. Відомі також відповідні заходи в Чехословаччині. В Болгарії відбувається конференція промисловців, де було вирішено підтримати державні інтереси і вимоги. Можна було б, очевидно, ще навести кілька прикладів, які ілюструють один процес - угліднення приватних інтересів з інтересами державними на ґрунті національного солідаризму. На цей процес варто вказати нашій доморослий демократам з нашого "українського кутора". Бони його недобачать, або пояснюють комуністичною пропагандою і впливами зовні. Але, очевидно, справа ця є глибокою порядку і не є залежністю від більшевицької системи, ані від фашістського тоталізму. Це є органічно - випливанча тенденція сучасної модерної держави. І якщо говорити про "дух епохи" стосовно до згаданої тенденції, то він і виявляється саме в цьому напрямі. Цей " дух" знайшов своє відображення і в програмі ОУН. "Українська Держава буде змагати досягнення господарської самовистарчальності нації, асіліщення народного життя та забезпечення матеріального благобуту населення шляхом розвитку всіх галузей народного господарства."

"Господарське життя країни буде побудоване на основі співирації держави, кооперації та приватного капіталу. Неодинокі ділянки народного господарства будуть розділені між ними, стануть предметом їх рівнозначного й рівноправного діяння, у залежності від корисності цього для цілості народного господарства та для інтересів держави. Інтерес держави буде рішавчим в господарській політиці. Примітні і заціклюючі національні інтереси погоджуються в системі національного солідаризму."

Іх відомо, в цьому пункті наші доморослі апологети демократичної системи здіймають галас про затиск "ідеї громадської свободи й ліберальних прав", уточнюючи український націоналізм із фашизмом чи й націль з більшевізмом. Свідомо, чи несвідомо викривляючи ідеологію і програмові засади ОУН, її вільні чи невільні противники галасують:

"Та це є фашистський тоталізм!", "А чим ви відрізняєтесь від бальшевізму?, Державний устрій, що його проектує ОУН нам не дозволить!" "Ахе є тепер епоха демократизму!" На цій позиції ґрунтуються тепер не тільки демократи, а й усі вчорашні "друзі" й вороги українського націоналізму. Терпеливо вислухуємо цей галас. Бок на те й " дух епохи", щоб народжувати конъюнктурних ворогів і конъюнктурних друзів. І цей галас викликає у нас мимоволі аналогів. Ми вже пережили не одну епоху. Одного разу ми спинилися в "епосі пролетарської революції". Ретельні апологети так захопилися тоді будуванням пролетарської держави, що всяке найменше відхилення від того "духа епохи" вважали за великий гріх і бачили це відхилення там, де його й не було. Як відомо, з цього будування пролетарської держави вийшло суцільне руйнування народу і нації.

Так сталося з епігонами і сліпими наслідувачами того духа "епохи диктатури пролетаріату". А Москва тим часом тлумачила дух епохи по своєму і відновляла московську імперію і будувала свою державу в "дусі" московського націоналізму.

Доля рабів ідей і сліпих епігонів "духа епохи" однакова у всі епохи. Про це варто було б подумати нашим новочасним ентузіастам і апологетам духа епохи демократії. Чи не перетвориться норе будування української держави в суцільне руйнування, якщо ми й надаї "будемо гратися в духа впохи?"

Всі ознаки, що манія демократизму так захопила декого з наївних людей, що вони втратили здоровий глузд і самі стали абстрактними "духами епохи" і літають в іх небесах. Тим часом життя іде вперед. А сліпі талмудисти "духа демократії" цього й не помічають.

Вказуючи їм на життєвий творчий процес і нашу історичну конечність, ставимо цих "духів" на нашу грішну землю і говоримо їм: Гляньте в обличчя майбутньому....!

§:§:§:§:§:§:§:§

Український націоналізм, як ідея:

- a/ формування української худиди силов одвічних чеснот і варгостей духовості українського народу,
- b/ творення цілевих і напрямних для розгортання життєвих дій у плані півного віяви творчих сил нації,
- v/ вселового всередження всіх життєтворчих дзерел в один струм соборного чину, як змагу цілого народу за свій найвищий політичний ідеал, - здобуття, розбудови і закріплення Української Самостійної Соборної Держави

вигідно в важких і спіліт життя!

ЛЮДИНА - МІРІЛОМ ВСІХ РІЧЕЙ.

В своїй "Історії Франції", французький історик Віктор Дюрт у відступі про французьке повстання з 1649 р., знale в історії п.н. "Фронда", пише: "Щоб якась революція осiąгнула свою мету не вистарчав, що було досить речей, які треба змінити; конечна передумовина успіху революції є відповідність людів, які зуміли б перевести в життя цю революцію". Також передумовою є успіху революції є відповідне число людей, які всією своєю істотою були б переняті загальними, публічними справами, а не особистими інтересами чи амбіціями. Фронда мала цілу серię загальних, благословленних причин до повстання, але їй бракувало людей - ідеїчних, чесних, характерних, наскрізь прериняних суспільними інтересами і зацібаними. Тому ця революція не вдалася.

Цитований історик пише даліше: "Причини до повстання мали обмежені в своїх правах абсолютистичним режимом князів; мала їх і аристократія, яка втратила свою колишню вагу в державі; мав причину до невдовolenня і паризький парламент, що хотів грати в державі подібну роль до англійського парламенту; мало причину взяти зброя в руки і селянство, обтяжене незносними податками. Отже, це повстання не було якорем авантюров; але тому, що кожний тягнув тільки у свій бік, бачив тільки свої власні інтереси чи амбіції, забувавши загальні, публічні справи - тому все пройшлося. Цю саму думку висловив у своїй Думі Великий Мазепа словами:

"Всі опоков широ пригнуть,
Та не в єден гук всі тягнуть:
Той направо, той маліво, -
А всі браття - тото диво."

Наша історіографія звикла щоразу лукати невдачі наших революційних повстань в "об'єктивних" причинах - геополітичний стан, брак союзників, незрозуміння закордону до наших розгорнутих цілей, брак політичної ідеї, чисельна перевага противника, несвідомість нас, і т.д. і т.д. -, а майже ніколи в людях, як носіях і подвижниках всіх ідей і чинів.

Міроюкої речі є людина. Малі думки, дрібноамбітні і керівстволюбиві люди і найкрамчу ідеї зводять у нічесь. Великі духом люди, переняті до глибини думі загальними, публічними справами, готові принести найвищу жертву за добро загальної справи і ~~своєї~~ ідеї піднесуть на справжній п'єдесталь суверенної краси й сили. Людина є творцем усого величого й світлого. Ціла історія є історією поодиноких лрдей. Золота доба в історії Греції чи Риму нерозлучно зв'язана з історією їх великих людей. Поодинокі історичні доби історія так і називає іменами їх носіїв і подвижників, напр. доба Перікла в Греції, доба Цезаря в Римі, доба Майдану ~~ЛУ~~ у Франції, доба Володимира Великого, доба Амельницького в Україні. Часи в історії поодиноких народів непомітні й бліді, не зварть ніякого великого імені. І тому якраз вони бліді й непомітні. Всікі великі ідеї і великі історичні чини нерозлучно зв'язані з великими історичними людьми. Во всяка ідея, всяка висока думка не є нікогор абстракцією, але дійсністю, якій людина, як носій і виконавець цієї ідеї, дає життя і рушійну силу.

Найпершим і найважливішим моральним завданням кожної людини, великої чи малої, є і виарати саму себе і робити тільки те, що є в її силах. Ніхто з нас не годен перескочити власної тіні. Ніхто з нас не вислії ^{наші} більше зробити і більше в себе дати, як на це дозволяють нам ^{наші} сили і здібності.

Ей, братища, пора знати,
Що не всім нам напувати,
Не всім дано всеє знати
І речами керувати !
На корабель поглядімо
І як много - молічімо -
Ладу, однак сам керуєть
Стернік і сам управуєть,

кає дальнє у своїй щумі Мазена. Природа в своїй безмежній різноманітності кожного з нас обдарувала чимось іншим. Один з нас має незрівнаний політичний розум, другий торговельний, третій організаційний, і т.д. Тільки мала горстка з нас може бути наділена талантами, тільки деято з нас може зважнути нараз цілий комплекс речей -де вибранці божі, люди вишого калібру. Це провідні типи. Всі ж нас провідниками бути не можуть. Знаний американський промисловець Форд сповідає, що деякі робітники з його фабричних заведень самі противилися дальншому підвищенню, бо не чули в собі сили провадити більшою ділянкою праць. хоч таке підвищення приносило б їм більшу заробітну плату й більшу почесть, то вони все ж таки відмовлялися від цього, бо це підвищення накладало на них більше обов'язків і більше відповідальності, до чого вони не відчували в собі досить сил. І тут немає найменшого сорому, бо ми не відповідаємо за це, чим природа обдарувала нас, а найменша й найповажніша, на перший погляд праця, якщо вона єонечна, є однакова почесна й важлива. Все, що треба зробити, є важним і великим, бо без цієї малої праці немислима й велика праця. Найкраще зробить її той, хто до неї найбільше надається. Тому кожний повинен бути на призначенному йому природою місці! І генерал, і простий вояк - потрібні в провадженні війни і, гадаю, неможливо сказати, хто з них важніший. Во так як генерал без зояка, так і вояк без генерала - нічого не вдіють. Що правда, вояк, що не хоче стати генералом - морально звихнений, але не всіх природа обдарувала генеральськими здібностями.

В ділянках праці практичного характеру такий поділ місць досить легкий, за те в ділянках більш загально-морального характеру - цей поділ натрапляє на більші труднощі. Це впершу чергу відноситься до політичної ділянки. Засади демократії дали всім повнолітнім громадянам активні й насивні політичні права, тобто кожний повнолітній громадянин якоєсь держави має право вибору й може бути вибраним на політичне становище. Це дуже гарно й справедливо, що громада сама рішала про свою долю, але коли б кожний із цієї громади уявив би собі, що він є в силі провадити загальними державними справами й навіть намагався б взяти керму державним життям у свої руки, то це було б трагічно, бо:

Не всім дано всеє знати
І речами керувати!

Але в загальних публічних справах не йде тільки про здібності, але й про публічні чесноти - і то в дуже великій мірі. Не раз дуже здібні політично одиниці, але без почутия публічної відповідальності, перейняті не загальними, але особистими інтересами чи амбіціями, приносять великих шкоди загальним справам. Це т.зв. демагоги. Тому найважнішою чеснотою єдиної політичної людини є крім її політичних здібностей, глибоке відчуття загальнаго добра. Людина, що керує загальними, публічними справами, мусить жити насамперед тільки цими справами,

Мабуть ще кожному з нас у пам'яті відповідь, що її дав англійський прем'єр міністр англійському королеві Едуарду III., який хотів, всупереч законові, хотів женитися в хінков некоролівського реду під замітом, що коли кожному англійському громадянинові вільно робити відповідно до своєї волі, то чому королю не вільно є цього: Вам, як особі, вільно все, але не як англійському королеві, і король мусів зректися трону! Во хто хоче королявати, той мусить пам'ятати, що він живе не для себе, але для тих, над якими він король. Не власне, але загальне добро має бути дорожче казом цілого його життя. І це відноситься як до найвищих так і до найнижчих робітників у публічних справах.

Людина є мірілом усіх речей. Тому всі на міні задуми, воі на міні ідеї, всі на міні політичні заповіти стануть дійсністю тільки тоді, коли кожний є є нас буде на своєму місці, а на міні провідники будуть одержими, до глибини своєї душі переїняті загальним добром.

/ с.п./

§:§§:§:§:§:§:§:§

Князь Молич.

В О Р Е О Л І В Е З С М Й Р Т Н.

Тіням Героїв України.

Передостанні століття в Європі не є своєю діяльністю надто прикладні плекання культу Героїв. Ось велика революція в Англії, якої таким невмирущим героям був геніальний сучасник Амелінського, Одівер Кромвель, кінчачтесь всетаки реставрацієв королівства, а постати самого Кромвеля находить свій літературний відгук щойно в романах Вальтера Скотта на початку ХІХ ст. Кривава 30-літня війна, а далі війна Лідвіка ХІУ. за еспанську спадщину, мали надто жорстокий та грабіжницький характер, щоб розбудувати якийсь особливий пієтизм для їх героїв, а яких хіба ли король Густав Адольф здобув, і та головно завдяки своїй смерті на побоїві Лідену-даєві героїстві, тоді як напр. Валленштайн, попри всю свою редкість ликівся доброгоєдні в сумнівім світлі інтериганта та зрадника. В європейському письменстві того часу, особливо ж в діланці драмі, являється як головні герої наїть виключно постаті в мітів та в історії класичної старовини. Зате ж одна з найкращих і найгероїчніших національних постатей Франції, а саме Жанна Д'Арк, стає предметом глумливого насміху зі сторони найбільшого франкузького письменника і філософа ХІІІ ст. Вальтера..

Словом: Це щойно в епоху наполеонівських воєн, а власне в часом, коли то юдії великого завойовника перевезено вроцісто з острова св. Оленя до Франції, - отож щойно в подорожні ХІІІ ст. починає в Європі зміцнюватися культ героїв військового подвигу націй, хоча не завади дещо без ворога наставлення зі сторони ділків, передовсім з соціалістичних келій громадянства, для яких культ героїв був ще і на початку ХІІІ ст. /як ось у Німеччині/ скоріше предметом в'ідлютої сатири, як усепаціональної пошани.

А якщо так було у народів, у яких була власна держава, власна армія і повна змога вшанувати пам'ять рідних героїв відповідно до кожноточасних роковин того чи іншого визвольного збройного чину, то що мали говорити ми, українці, які були під кормилою чужих, ворожих нам імперій і тим самим присуджені на абсолютну мовчанку відносно всього, що було нашим героїчним минулим? Лібаж могли ми в царській Росії, або в польно-фільській Австрії Габсбургів святкувати столітні роковини визвольних змагань гетьманів України, запорізьких отаманів чи гайдамацьких повстанців? І хіба легко було воно нам у такому поневоленні дум зв'язувати тричі невідрядне теперішнє з тією півлегендарною, півказковою всею героїчною минувшістю батьківщини?

Та про те:

Який це тріумф народної пам'яти в тому, що вона змогла в нас, наперекір ворожим царям та імператорам, та і наперекір століттям, які не надто схилялися до культу героїв збройного чину, зберегти у глибокій тямі та в ореолі бесмерття діла подійників слави та величі України! Перемоги і подвиги її героїв! Дійсно:

Який це тріумф!

. 2.

Вони ж, оті герої України, вони для нас не тілки в среолі слави, в ореолі безсмертя:

Вони для нас, для наших душ - велике щонайглибше, животворяще пережиття.

Цо з того ось, що між одними з них і нами розгортається прірви цілих епох, століть та віків? Ті наші українські Кромвелі, Густави Адольфи, Валленштайн та Манни Д'Арк - вони нашим душам саме сьогодні близчі і рідніші, ніж коли.

Справді, брате мій!

Ти пронесися на крилах туги і в глиб найдальших віків батьківщини, та проте ти почуєш, що це рідні, свої душі, які там вічною вартовою видвигнулись на стороні минулого України.....

Глянем - і хотілося б тобі принасти до скромної постаті князя Святослава Доробого, і з запалом пориву Олександра Македонського піти на Печенігів, на Візантію, та на великому боювиці почути ще раз кричеві слова: "Не зробімо сорому українській землі...." А хіба не відчувавши благотворної, ніби золотистим промінням осяяної епохи Ярослава Мудрого, де тобі така гордість і честь почувати себе українським громадянином проти тієї Європи, якої всесірно ланованим "тестем" є український князь?!... А не гарно тобі в товаристві князя Володимира Мономаха, того волударя і друга суспільних низів, житторадісного лицаря і дворянина, воївника та філософа?... Але от ти раптом спинився і ніби застиг, потоплений у відгуку горесного, ніколи не втишеного гомону....Ах, де гомін страшної метушні боя з татарами за Десятинну Церкву.

Дивися: От валиться у грузи останні стіни і ховається під собою пів Києва, та проте тут така хоробрість оборони, що воєводі Дмитрові татарський хан дарує за Його мужність і відвагу життя....

С, вони всі в ореолі бесмерття, оті оборонці Святославової Держави, щити й захисники княжого Києва проти хижих, диких орд степу....

Натепер і на будуче, упродовж довгих-довгих віків усього нащутнього!!!

Ось глянь - Король Данило, достойний, вдумчивий волєдар Романової спадщини, Волинсько-Галицької землі... Він видігається ніби на тій багрового світу кривавим пурпуром сонця. І є щось з оліску кривавих сліз в Його глибоких очах, коли він вертаючися з полону в татарського хана, придає повний вамного смутку до своєго брата Василька, почуттям великої руйни, ніби гефсиманською чашою горя, перепосній....

Ні, сками брате рідний, невье чує тобі Данилове горе, хоч і сьогодні? І де в минулому Європи ті володарі, які так перекидаються долею рідної землі, як оті колишні українські? Німецькі Гогенштауфи відно на чужі землі вазіхали, французи Бурбони дбають тільки про близькі своїх престолів, хадливі Габсбурги інікти склину чужих народів висмоктували, а московські Романови - тямлю їх, забудем іх колись, українська людино?

Стих Іванів Грбаніх та Петрів Первих, що то а ними Голгофта України почорвася? Та проте яка слава й велич народу, що вічесаки московських царів та польських Гескінів, Радзівілів стварювали держави, порівняного Лицарства, як свідому наслідницю держави Святослава і Данила! Державу вольного лицарства України, гетьмана якого вже ли так могутньо потрясати Сходом Європи, як потрясали Кромвелі ІІ заходом, а Густави Адольфи її північю? Ті Виннівецькі і Наливайки, Сагайдачні та Сулими, Богдан Амельницький і Богун, Апостоли і Кальнишевські, а з ними Гонти і Залізняки?

.....Лицарі велики,
Богом незабуті.....

З.

А від самеї Данилової битви на полях Дому та від руїн Запорізької Січі перенесімось духом, дорогі брати, у сувітру сакоту могили в Роттердамі....

І тут знову-тінь: Велика, незабутня, прескорбна свій подвигом і своїм мученицьким стражданням тінь.... А в ней нова остання епоха героїчного минулого України, епоха нової вітчизненої організації, нового лицарства України, лицарства землі Святослава і Данила в тісному об'єднанні збройної друžbi по цей і по той бік Збруча, від Карпат, Дністра і Сяну, від верхів Маківки й Лисоні аж ген по Дніпро і по святі гори Києра та - як за Амельницького - ще раз шляхами Білої Церкви.... Нкі подвиги, які чини, які аварії і боротьба, які сусили і які веземерти Героїв!

А коли хілі нападки польських коронних, Ходкевичів і Можавських, Каліновських і Потоцьких, вимагають у Версалі мандат на катівську окупацію землі Данила, і ляцький Бату-хан Шілеудський кидас не українське часіння орди польських піціфікантів, тоді в глибині українського піднімля видвигартається вогнистими буквами таємне знамено Героїв почаття народу: О у Н.

І В о х д ь: Залізний Командир Січових Стрільців в Вілої Церкви. Іноді в тілі глибокої півночі, в мечаній самоті безрадісного життя на чужині, мені здається що я бачу Його....

Думий постати, хоч піби якимсь тягарем подно пригнобленій-суворий-погладом, рухами та мовою, все повні таємного, турботного неспокоя, він, полковник Євген Коновальць, ходить важкими кроками самотою затишного сальону, на якого темнотервініх, з золотими метрежками стінах, горять тихо два камелії, десь тут за вікнами прислоненими грубими портирами, розгомоніє глухими відгуками загуча нетумки вулиць Відня, аде тут, в нервоному сальоні, якась чудно сторінка, глибока мовчанка.... І він...

Ми щойно скінчили призначену на нині частину намої скілької праці, і я, мовчки дождаю ще одного його доручення. А він відно повний турботних дум... І дивлячись отак на нього, я мов ще раз бачу вахкою турботою нахмарене, прескорбне лицє короля Данила, і темне лицє Хмельницького, як він дожидався Ждановича, і лицє Мазепи в останній році в Карлом XII.... І бачу я, що це піками одно і те саме обличчя, одна й та сама турбота, одна й та сама трагедія провідника України:
Насильства ворогів, презирство світу і притасна ненависть своїх..
Тих "татарських людей" України, для яких чужинецький хан - не
реквидає остання розвага і прибіжище. І тієї безумної, жорстокої
чаркі в нас, що колису хвилю готова власними руками віддавати вер-
рам наших Наливайків і наших Сулім на муки і на смерть.

І тих Кайнів України, що в кожен час готові пролити крою
зливичих братів і завалити їх трупами шлях до власного визволення.
Во хіді же горесників, скривленіх примарами мусить вийти юн-
сть тихій найкращих співробітників болі. Б.Хомсовича: Семена Гре-
бівського та інш. Сіборського, пані Романа Сухла та Ярослава Ва-
рановського, вбитих та помордованих - чиєв руків?
Ох, васильни лицє твоє, Україно!

Але ні, вітчизно велика, батьківщино дорога... Розкрий,
успішногедь Твоє достойне лицє, святе в надії на те, що сьогодні
на спільній могилі Тих, що іх Ти у твоїому Пантеоні обдарила
среолом бессмерття, об'єднався твій народ однож - однокров рід-
них братів і сестер, і вбитих Австрів при твоїому візтері біль
не буде.

А будуть люблячі брати, що дружбою зброї, об'єднані, підуть
за Тебе ще раз і в останнє у бій.....

В среолі слави, перемоги і бессмерття.....

§:§:§:§:§:§:§:§

ОДЕГ КАЙДИВА - ОЛЬФІЧ.

/Портрет/.

Вищока, струнка і, немов під ніевиносимою вагою, похидача
постать, від якої віяло завжди молодість...

Але, я, сірих очах срітилася мудрість, душа цього ходовика
Сібака же переарійський колос іменіці, і де він ступав - розсипалася
пречистота, золоте зерно по скибах душ...

Сібак?

Справжній, зрівноважений, він носив у грудях український
жармо, а там горів великий, рівний вогонь, що не спадав на
шопіх, а перетоплював на приці! - Дуже пікна, мімозна буде ця
душіца і дуже тверда водночас, як скеля непохитна.

Це був мистець і це був муж..

Чистим, як гірська ріка, було і життя і душа і характер
Кайди.

"Цих гролей я не вільму; ях сплатиму іх джерело".

І єв - не єв, і спав - не спав, пристінувався, де жір і жи-
"мінськ нао'памки" в майбутнє - майбутнім.

Слово і діло і стиль його життя були відмінні!

Реформатор?

Будь мовчаний і тихо винакував в осіні хвилі своїх дум, як
чеснікій пустосхідник.

Як говорив - промовляв скромно, але висловлював незичне багатство думки, яоні, читкі погляди, вказував обрії, зображенував ідеї. Ніколи не дивав, не пустословив, ці не себесловив ніколи.

Та коли натрапляв на позерство і рікців або комплекси ченчеларгості - вдаряв немилосердно сарказмом.

"А потім революційні факіри рікці: Проголосуймо державу! Проголосили. Хіба важно, щоб держава справді заіснувала? Важно проголосити! А в 20 місяців пізніше: Дарайте збройний збрив! Ліба важно перемогти? Важно "революцію робити". Побачите, скільки спиниться їх на еміграції. -

Українство в своїй істоті та потенціалі мало в глибині Іого духа!

"Революція не там де число. Революція там, де моральний закон, де родиться українська людина".

Він не "організує члени" - він творив, виродував, родив людей. Незглибні були моральні цінності цього чоловіка.

"З нас може лишитися тільки жмен'ка. Це нічого! Є доби в історії народів, коли всього один чоловік, немов серед пустелі, голосьєт в глумині Правду доби. Коли нікого такого не остане - тоді хах!" -

Це був моральний велетень.

Революціонер!

Розмірений в дії і вірний Ідеї, Дорозі, та Друзям боротьби - до розпиняття.

Знаходився на становищі Заступника Голови Проводу Організації Українських Надіоналістів.

Арештований катівським Гемтало у Львові 1944 р. зазнав важких муки.

Вони Іого живцем закатували - але з уст Української Ледени не видерли ні тайни, ні звука!

Олег Переможець!

0.

О. Теліга.

ЗАСУДЖЕНИМ.

Як ми можемо жити, сміятись і дихати?!
Як могли ми чекати - не битись, а снать
В ніч, коли у в'язниці спокійно і тихо
Вибиралися вмерти - у містъ, двадцять п'ять.

І коли приволікся заплаканий ранок,
Вас покликала смерть у похмурій іммі.
А тепер наші душі і топчуть і ранить
Вамі кроки останні по зими землі.

А тепер в кошнім серді почує пригаслу
Розпалили ви знову - спалили ьиття.
І мов гимн урочистий, мов визволіне гасло
Є для нас двох імен нерозривне злиття.

Над морилом вашою тиші і спокій,
Та по рідному краю - зловіщі вогні.
Піти по слідах ваших скомежих кроків
Рвучко "тагнутися сотні окрілених ніг.

О. Ольжич.

ПРОРОК.

Не сниться літа дитині,
 Не маряться дні юнацькі.
 Дівчата з горбів зелених
 Давно не сходять до танцю.
 Давно не збирають смокви,
 Не думать важкі виногrona.
 Річки течуть не водою -
 Камінням сухим і чорним.
 О, очі мої гарячі,
 Уста мої сірі і спраглі,
 Що бачите тільки сонце,
 Щоб тільки кричати Правду!
 Щоб мовкли жіночі лица,
 Щоб вакчали їх убори.
 Щоб вогкі і плідні лона
 Були як смокви порожні.
 Щоб кидали щит і панцирь,
 З плечей обривали шати,
 З одним невблаганим лезом
 Мужі допадали коней.
 На грудях зводите руки,
 Бороните душу вашу.-
 Не ждіть ніхто милосердя
 Я Камінь з Божої праці.

x x x

x

Г. А.

I.

Вдаряє місто в дзвони кам'яні,
 На мурах віє передсмертна стума.
 Згоряють з вітром приморозні дні,
 І молодість востаннє крила пружить.
 І знову кличе далечінь з даля
 Мене з важкого й теплого нікуди.
 Піду самітний де гудуть поля,
 І вітер задавенить об мужні груди.
 В ногах глибінь, над головою вир,
 Крутім снігів і сист лісів понурих.
 Летить душа розбурлана в простір,
 В корстокий вихор зимової бурі.
 Зареготати! Обрій розбити,
 Де квітнуть весни, де рокочуть війни.
 Холодна смерть не може зупинить
 Це серде, що палке й несупокійне.

x x x

x

II.

Ковзає тиша по камінні,
 Що мовчи бруками завмре.
 За нами місто в чорних тінях,
 В смичках оркестри і сирен,
 Брямчить чарками, точить тости
 На славу літу і зими.
 А перед нами хімій простір,
 Поля далекі і німі:
 А на полях корстокий вітер
 Гуля'зі смерть навздогін
 І заколихує сповиті
 Останки трупів і руїн.
 Над нами чад гіркий, неспокій,
 Ми йдем, ми мусимо іти,
 Де в загравах горять епохи,
 Де починаються світи.
 Підем вдвох назустріч ночі,
 Назустріч спрагненим вікам,
 І два чуття: люблю і хочу
 Ми кинем бурям і вогням.

Р.І.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНО - КУЛЬТУРНИЙ ПРОЦЕС ПІД НІМЕЦЬКОЮ
ОКУПАЦІЄЮ.

/огляд/.

I.

Український культурний /і, мабуть неправильне культурний/ процес під німецькою окупацією за другої світової війни можемо схематично розмежувати на три періоди.
Період звернення - від започаткування другої світової війни /і півітві від явин, які це започаткували безпосередньо попереджали - упадок Карпатської України, алеєсія ЧСР та/до німецького наступу в червні 1941 р. на Схід. За цей час в ході українського народу доходить до грунтowych політичних змін. Під мадярську окупацію відходить Карпатська Україна, а згодом під окупацію більшевицьку майже в цілім своїм просторі рента західно-українських земель. На терени німецького посідання /до самої Німеччини, "Ген.Губернаторства", "Протекторату"/ приливають широкі маси західно-української еміграції, а згодом - в наслідок окупації німцями ряду держав західної Європи - і частина старої еміграції з тих держав. Все це вимагало нової координації суспільних і культурних відносин. Німецький режим з тактичних причин, мавчи на очі дієвість війни на Сході Європи, поділив її в діяльностях українського культурного і освітнього життя певну свободу і її націоналістичний рух відповідно використовував для всесторонньої підготовки до того історичного моменту, який прийшов в році 1941.

Період другий - можемо провадити від памятного 22.червня 1941р. десь до початку 1942 р., коли німці, що в міжчасі посіли були переванну частину української національної території, взялися до безоглідної ліквідації всіх чоловічих позицій українського життя /також культурного/ та іх провідних діячів. За цього періоду доходить на цілім українськім материкову /зокрема Ізого східній частині/ й еміграції до могутніх провідів, оформлені в рамках організованого націоналізму - всіх українського народу до суверенного, політичного і духовного життя. Кілька на якийсь час знов став фактичною столицею України, - і її політичним, громадським та культурним осередком.

Період останній - можна вести від початку 1942 р. /останнього року збройного німецького наступу на Схід/ до середини весни 1945 року, коли з капітуляцією Німеччини закінчуються в Європі воєнні дії, а Українські Землі відходять майже в цілості під Москву....

За цього третього періоду з моментом розгорнення страшного німецького протиукраїнського терору, жертвами якого падають в націоналістичних рядах крамі українські люди з О.Ольжичем-Калайдором чолі - страшливих ударів визнає і Українська наука та культура. Почавши на Суз /і набравши там нацистських форм/ залізач хвиля терору згодом і землі українські в т.зв. "Ген.Губернаторстві" і еміграції. Закриваються часописи, видавництва, школи, вистрілюються лісети... Український націоналістичний культурний актив платить кров'ю за відвагу свободного громадського різноманіття в підпілля, але своє слово не здійснюється. і ця вірність в пробі смерти засті силою новим українським побудівникам таки здійснити нашу національну правду в світі.

II.

Як зазначили ми були вгорі, полили німці з тактичних моментів в першій фазі війни в українським суспільшім житті певну свободу для оселю. Це дало змогу в досить широких масштабах українському культурному процесу розвинутися. Ініціатори організації і ведення цього процесу перебрав в свої руки Український Надіоналізм, заслугов якого в роках 1939 -1940 повстал ряд культурно-освітніх закладів.

Стала насамперед в Празі Секція Мистців, Письменників і журналістів Українського Національного Об'єднання /з головою М. Чирським/, що скупчувала біля себе всі видатніші українські мистецькі й літературні сили Німеччини і Протекторату та розпочала досить хвилю організаційну діяльність. "Виховна Бібліотека" Секції стає головним осередком націоналістичної видавничої культурної діяльності взагалі. Далі виникли в Празі "Освітня Секція УНО", "Культурне Наукове видавництво УНО", яке розгорнуло широку видавницчу діяльність і заличило до розробки проблематики "державного пла-нування" всі видатніші українські сили так званої Великонімеччини. Ця праця йшла в рамках підготовки до грядучого зудару на Европейському Сході. Постирило свою діяльність видавництво "Пробоем" з місячником той же назви /зведення др. С. Розохи/. Від початку року 1940-го до середини року 1941. став за редакцією О. Ольжича. Ірлявського тощо - журнал "Пробоем" свого роду офіціозом націоналістичної думки в культурі. На жаль, тогочасні технічні і матеріальні труднощі з випуском журналу надзвичайно перешкоджали розгорнення праці редакції. Навколо "Пробоем" зосередились проте - за незначними виїмками - всі кращі українські літературні імена з-пода більшевицьких теренів. І інші тогочасні видавництва в Празі з більшим чи меншим успіхом старались узгіднювати свою діяльність з напрямними націоналізму.

В Верліні освітний відділ УНО провадив переважно українознавчого характеру виховавчу працю серед широких мас еміграції: курси, лекції, цикльостилії випуски тощо.

Активізація націоналістичних сил позначалась мідно, хоч часом лише посередньо і на інших культурно-мистецьких та науково-вих осередках як дитячі садки, хори, театри і навіть шкільництво вище тощо. Не можна мати сумніву, що, коли б не грядуча катастрофа, то було б тільки питанням недовгого часу, щоб всі чолові українські культурні заклади і органи у Великонімеччині визнали над собою цілковито моральний, а далі і правний авторитет Надіоналістичного Руху.

В "Генерал Губернаторстві" зовнішні керму українським культурно-освітнім життям переобрав був Український Центральний Комітет в Кракові. Світоглядова і політична недовершеність УЦК гальмувала ідейний ріст його організаційно досить широко розбудованого культурно-освітнього осередку з видавництвом і органами пресовими. Ситуація в "Ген. Губернії" комплікувалася і активізація на цих теренах сумно-звісної політичної анархії, хоч на будь-який поважніший творчий прояв була це анархія /зі самої природи своєї/ неспроможна. Проте, і тут тиснення /пряме чи посереднє/ націоналістичної духовості відчувалось так мідно, що не могло зі свого боку не впливати творчо на ідеологічну лінію всієї місцевої культурної діяльності, з культурно-освітніми органами УЦК включно.

Та властива націоналістична культурна праця зосереджуваласі на теренах "УГ" у "Виховній Бібліотеці"/БІБІІІ/ Празікої/ і мало на меті насамперед популяризаційну діяльність серед широких мас /освітні курси, українознавча література, національні, сценічно оформлені вистав, театр "Летюча Естрада" А.Демо-Долгопільського, тощо/.

При стояні українського життя цього часу не можна не згадати Італії. За цей час тут в перекладі на українську мову /побіч ряду статей в поетичній пресі вийшло кілька засібів випусків творів українських іменінників/, антологія "Чотири Каблі" тощо/. Поважну культуру праця прародив на цьому терені і Є.Онацький.

На загал, цілий період з 1939 року по другу половину року 1941 характеризує в українськім культурному процесі можуть -
н я . а к т я в і з а ц і я н а ц і о н а г і д і ч н и х
о с и х , які вступово стають головними
організаційними і духовими факторами
цього процесу. Та-саме, всебічне розгорнення національного культурного процесу настає в моментом, коли приходить до збройного зудару на Сході Європи, і в наслідок цього до большевицького віdstупу в Українських Землях. Цей момент стає рівночасно початком справжньої великої, масової історичної свійми
значенням, проби, через яку український націоналізм - ідейно-теоретичне об'єднання національної - зробилось перед.

III.

До цієї проби не прийшов націоналістичний рух підготований. щодо теоретичного боку підготовки, то започаткованої її є в половині тридцятих років розгорненням в націоналістичного рамки систематичних студій українського культурного життя на СУЗ.

Обізнаність з фактами української підсоветської культури і діяльності і заразом виконана в рамках конкретного сітогляду перекінка цих фактів допомогли тим синам українського націоналізму, що 1941 року на СУЗ були перекинуті, як в орієнтації в підсоветській діяльності, так і в переведенні плинові організації цієї діяльності, окрім уніанської культури.

Головними етапами в наступній українській націоналістичного фронту на СУЗ стали Рівненський та Житомир. Вже в другій половині літа 1941 року розгорнуто на східно-українських теренах культурну працю переважно пропагандивного і організаційного характеру. Праця ця, з'язана з іменем А.Демо-Долгопільського та інших, виникла передусім у деповідах, сценічних виставах і друковані слові /статті в поточній пресі, і навіть окремі виписки/. Значну національну роль при тій відогравало -
засноване У.Самчуком / у Рівному/ видавництво "Волян" зо своїм пресрвим органом.

Найважливішим тереном для опанування хмівся проте було. Зразу ж після більшовицького віdstупу зачехто тут в націоналістичного рамки всеобщу /"агори" і "спікіу"/ розбудову культурного життя. Мистецтво, які відносять до сучасної сучасності, головно Олена Теліга, секретар І.Дракоцькії, Світлана Павловська, Спілці учительській та інші, як отоможе, малі розгорнутісь у всеукраїнські.

Рівночасно з розбудовою ділої місцевої адміністрації започато і розбудову адміністративних органів, призначених для служби културної. Спочатку при Міській, а далі при Обласній Українській Управі засновано Секретаріат "Мистецтва, Шкільництва і Позашкільної Освіти", щоб може за завдання забікуватись не тільки матеріальними і стисло організаційними справами культурного життя Києва і провінції, але також включитись /через спеціальні комісії тощо/ до праці над виробленням зasadничих норм для поодиноких ділянок цього життя.

Вищим регулюючим чинником була при тім Національна Рада. З грудня 1941 року мав повстati при ній Генеральний Секретаріат з окремим генераліним Секретарем в справах културно-освітніх, як вищий виконавчий орган на цілість СУЗ /а в перспективі на всі землі українські взагалі/. Культурна діяльність цих органів /Ген.Секретаріат практично до своєї праці так і не зміг вже приступити/ позначились передовсім на організації шкільництва.

Засновано школу початкову та середню /2-х типів/ з планом навчання для них та приступлено до об'єднання шкільництва вищого та закладів наукових, насамперед - Академії Наук. Академія Наук, поповнена в міжчасі новими національними силами /також зі ЗУЗ і еміграції/ перебудувалась на інституцію справді наукову і українську. В ціліні цієї перебудови засновано Інститут для студій Української Вільної Боротьби. Планово ставлено і позашкільну освіту, що з її рамени з одного боку, започатковано чистку таких масових культурних закладів, як бібліотеки тощо від залишків большевизму, а з другого боку, започатковано безпосередню національну виховавчу працю над широкими масами. Одним із осередків такої перевихови маластати "Просвіта" /з численними філіями/.

Величезні завдання, як на одне з головних знарядь духового фронту, покладено було на українську пресу і книжку. Та навіть військові німецькі органи, що на початку ще сяк-так толерували в Україні і мистецтво і школу, українського друкованого слова боялись наче вогню! Прийшовши на терени, де 20 років шаліла червона пропаганда, прикладали носії "вищої" моралі всіх старань, щоб унеможливлювати появу українського слова, хоч далеко не останньою метою цього слова була саме боротьба з червоною "духовою спадщиною". Лише з конечності під контролем німецьких органів пропаганда могла в обмежених розмірах виходити поточна преса. Та все для органів літературних чи книжки "не було в Україні ні паперу, ні друкарні хоч в дійсності і папір і друкарні ..... були! -

В цьому Києві дозволено німецькими військовими чинниками лише випуск однієї щоденника "Українське Слово", і лише на власне ризику редакції півлегально долучено до цього додаток "Література і Мистецтво", який згодом, знову ж таки "силом" фактів "відокремлено як літературний тижневик "Літарі" /редактор О. Геліга/. Такий стан був, ясна річ, цілковито незадовільний і тому, доловлено всіх зусиль, що видавництво "Українське Слово" розбудувати. У їх висліді - творче завдання видавництва мало бути поширене на цілість українського духовного життя: мала повстati низка фахових органів і розгорнутись плянова продукція книжкова.

В ділянці культури /окрім "Літарів"/, мали повстati на початках місячник літературно-мистецький і науковий, популярний орган освітній і журнал для дітей. Установлено в основі й редакційний склад для цих органів і започатко підготовчу працю над випуском перших чисел. /Місячник пропаганди, що мав продовжувати колишнє "Розбудову Надії"/ в друкарні "Українського Слова" вже навіть набрано. Відтиск набору, рятуючи від знищення, вівіз у січні 1942 року до Праги один із чоловічих працівників видавництва сл. п. Федір Гайович.

Але в Празі і цей відтак під час розгрому в рр. 1943 - 44 німцями місцевих націоналістичних українських варстатів загинув.

І віякі труднощі не могли вже перешкодити появі цих національних українських випусків і взагалі, могутньому розгорненню національного, і культурного процесу в Києві, крім....німецьких "визволителів". При всій цій розвбудові йшло, певно, не про один тільки Київ. Київ перебирає лише знову тут свою перворядну функцію столиці України. Основні культурні заклади, які в Києві поставали, були рівночасно закладами всеукраїнськими; норми, які для тої чи іншої ділянки культурного життя затверджувала Національна Рада, набирали також значення всенационального.

Хоч і духові залишки минулого режиму, і німецький безнастанний терор, і страшливі матеріальні умови життя /між іншими труднощі комунікаційні і брак достатньої кількості рідповідно кваліфікованих сил тощо - стали в дорозі нормальному розгорненню культурного життя на Східніх Українських теренах, де життя щораз дуже ферментувало. Свого роду місійну роль виконував тут націоналістичний лідський апарат, що по всій українській території будив і провадив - треба підкреслити здебільшого серед страшливих зовнішніх, а часто і моральних обставин! - до активної культурної і взагалі національної праці мас. Так, письму постачали по цілій Східній Україні /часто із власної ініціативи місцевих осередків, часописи, театри, школи ... А по сільших містах /як ларків/ наукові, літературні товариства і т.д. І здавалось, спрощі, стає тільки питання часу, коли культурний процес розгорнетися в русі загальної націоналістичної відбудови України з гроною, що мабуть нечуваною силово. Та наблизився 1942 р., і з його наближенням перебирала Правобережжя /з Києвом/ під свою "високу оніку" німецька "цивільна влада". Перефразуючи Шевченка, можна сказати, що коли німецька влада військова пила з України кров, то т.зв. влада цивільна хотіла "і світ Божий в пута закувати..."

/Кінець буде/.

НАШЕ ЗАВДАННЯ НА СУЗ.

/Статья "Розсипаються мури", - В о л и н ь, 5.4.1941/.

..... Хай, в протилежність до забріханої пропаганди, кожне наше слово буде непідробленою правдою, незалежно від того, чи ця правда усім буде подобатись. Ми ж не Ідемо /на Схід 1941/, накидати згори якусь нову ідею чужому середовищу, лише збликаємося зо своїм народом, щоб спільними силами, величим вогнем любові розпалити знов всі ті почуття, які ніколи не згасали, почуття національної спільноти і гострої окремішності.

Олена Теліга.

МЕМОРАНДУМ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМИТЕТУ В АМЕРИЦІ.
Організації Міжнародної Безпеки у Сан-Франціско.
/ Передрук з газ. "Свобода"/.

Український Конгресовий Комітет Америки, репрезентував американців українського походження разом із іх провідними національними організаціями, церквами, інституціями, клубами і товариствами. Він був заснований на першому Українському Американському Конгресі, який відбувся у Вашингтоні в травні 1940 року, при участі 700 делегатів, що заступали понад 2000 загальноукраїнських і місцевих товариств і організацій, а потім переорганізований на другому, також чисельно заступленому українцями, американському конгресі в січні 1944 р. у Філадельфії.

Нижче підписана делегація Українсько-Американського Конгресового Комітету на конференцію в Сан-Франціско є переконана, що в цю пору, коли наша країна присвятила себе завданню заснувати на конференції в Сан-Франціско загальну Міжнародну Організацію Безпеки, обов'язком американців, походженням з інших країн, є дати змогу своїм офіційним представникам і делегатам на конференції використати знання країн їх походження. В цей спосіб американський підхід до проблем нової Европи на конференції буде базуватися на віразній спроможності всіх факторів і сил, які тут беруться під увагу.

Правдивої Української Репрезентації на Конференції УНІСО нема.

Цей обов'язок відчувається зокрема американці українського походження, бо практично діла Україна є нині під пануванням советської Росії. Насильно позбавлена національної незалежності, яку вона мала зараз в перших роках минулого світової війни, як також немає жодної іншої справжньої форми освії національної революції, яка б могла гарантути за неї добра чи звірдоком.

Наслідком цього на конференції в Сан-Франціско 45 міліоновий український народ не має ходного голосу.

На конференції є зараз присутня делегація Української Советської Седіялістичної Республіки. Але кожний, хто є знайдений в торталітарній природі Со.Совєту, де нема свободи думки і де кожний мусить діяти, як манекін володарів в Кремлю, - мусить здавати собі з того справу, що в таких обставинах советська українська делегація не може висловити правдивих думок і бажань українського народу. Наслідком того немає дійсної української репрезентації на цій міжнародній конференції.

Знавчи, що іх земляки на Україні не мають можливості вільно висловлюватись, американці українського походження, відділені від своїх земляків на Україні найдальше одною, генерацією, довірили українському конгресовому комітетові в Америці обов'язок помирити правду відносно іх земляків на Україні, зокрема відносно іх національних бажань і прагнень.

Українські національні аспірації завжди прагнули до ідеалу вільної і незалежної України. Цілими століттями та цілью була найвищим ідеалом українського народу. І українці віками боролись, хривались й хертували собою за цю справу. Були часи, коли українці мали успіхи. І так, востремувчи славу могутчої хмільської Імперії з Х-XIII ст. і козацької республіки, яку сдали на весь світ воїни цього імені заложили в 17 ст. український народ повогтою на руїнах царської імперії Росії і Австро-угорської імперії та заснував Українську Народну Республіку в 1918 році. Але та республіка вкінці підлагла черевакачій силі ії ворогів головно чорноморік і поляків, та вона лішилася по минулому дні з переміруючою аспірацією для сучасної і будущих генерацій тих, яким справа української незалежності є дорога.

Коли теперішня світова війна вибула і советські володарі України були в союзі з націстами, український народ сподівався, що з цього вирише якась нагода повстати і жити за свою свободу. З надією він глядів в сторону демократичних держав, а зокрема Америки, до якої він має окремий сантиметр, традиційно ідеалізований Вашингтона та покладаючись на прихильність Вільесона зіносно самозначення народів, сподівався дістати тут неї щонайменше моральну підтримку, коли він буде боротись за свою свободу. Деякий час сподіванки на одержання такої моральної підтримки не були зовсім безнадійними. На все загаданому Українсько-американському Конгресі в Вашингтоні, в травні 1940 р., 20 американських сенаторів і посолів заступались за справедливість української справи і боронили відвічний ідеал вільної і незалежної України: однак остаточно справа взяла інший напрямок, — націстська Німеччина заатакувала свого дотеперішнього союзника, СРСР, і цей останній став нашим галантним союзником. Так, як цілов сесію дуже непривідні українці советську владу, що низила їх міліонами, — подібно були вони найглибше обурені, коли бачили, як іх країну замінила та севчестива друга тоталітарна потуга — націстська Німеччина. Ідучи разом з тими, які завжди думали їх, вони підійшлися проти кривавого наїздника і в рядах армії та в рядах партизанів вігнали націстів з України. Робили це, вони з усіх європейських народів найдільше потерпіли жіздськими втратами і матеріальними шкодами.

І хоч вони боролися за свободу, не зважаючи на героїзм і честі, українці знову національно поневоожені. Це відноситься не тільки до переважної більшості українців, які до кінця були під боязтвою Росією, але також і до тих сімох мільйонів українців, які до війни були під Польщею і які на основі рішення в Елті про лінію Керсона почали під советське володіння.

§ ! § ! § ! § ! § ! § ! § ! § ! § !
х : х : х : х : х : х : х : х : х : х :
§ ! § ! § ! § ! § ! § ! § ! § ! § ! § !

УКРАЇНА "БОЛДЧЕ МІСЦЕ СХІДНОЇ ЄВРОПИ".

/Продовження "Мемурандум"./

Наслідком цього Україна внову стала "бомбочим місцем східної Європи". Знову національні аспірації українського народу проти спроб чужих володарів здавати цей народ. Знову, подібно, як і перед війною, на Україні не буде ні миру, ні свободи, ні справедливості, ні демократії, за які розпочався великий конфлікт в Європі.

Звідомлення з достовірних джерел вказують на те, що в саджані Україні советські комісари водять певсипуху кампанію в напрямі викриллення української саджаності і національного духу, щоб вдомити їх в рамках комуністично-російської ідеології.

В цьому вони ідуть по старих зразках своєї національної політики на теренах советської України відмінно до штучно викликаного голоду, чисток і екзекуцій, зокрема від 1930 року, коли сам Сталін публічно заявив, що український націоналізм становить для червоних "стремну небезпеку". Західно-українські інституції національно-культурного характеру є замкнені або знищенні, а патріотично і демократично думачі українці без огляду на їх вік, чи вони є освічені, чи неписьменні, всі, хто стояли за свободу України, є ліквидовані екзекуціями, тюрем або де-портацією.

Цей трагічний стан на Україні буде продовжуватися так довго, поки українська нація буде під чужим пануванням. Одиночко правильною і справедливою розв'язкою української проблеми було б дозволити українцям наново закріпити їх відвічні свободолюбні традиції і відновити їх Українську Народну Республіку, що існувала чверть століття тому, основану на традиційно українських демократичних принципах, і живучу в мирі, безпеці і тісній економічній співпраці з сусідніми державами.

Нашим ширим і глибоким переконанням є те, що незломна і відвічна воля керувати своєю національною долею і жити своїм власним життям була б основу яскраво виявлені націями українськими земляками в ІХ війні знищений рідній, але чужинцями окупованій країні, коли б вони дістали змогу висловити свою волю і бажання в тих справах вільно і без чужого примусу та втручання.

НАЦІОНАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ - СПРАВЕДЛИВА РОЗВ'ЯЗКА УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЕМИ.

Повторюємо, що відновлення вільної і незалежної Української Держави на етнографічних теренах з 45 мільйоновим українським населенням, є одиночкою справедливою і дійсною розв'язкою української проблеми і необхідним моментом для втримання тривалого миру на Сході, бо в іншому випадку Україна буде все "більшим місцем східної Європи", що вічно сіятиме неспокій і невдовolenня, та буде вічним магнетом для імперіалістичних націй, які будуть старатися використати неспокій для своїх цілей, провокуючи в цей спосіб континент і світ знов до великої і кривавої війни.

Повноваження Конференції в Сан-Франціско, здається, виключає всяку можливість дискутувати про природні права на національну незалежність, мінімумом, що можна було зробити на Конференції, є взяти під увагу долю бездержавних народів під чужим пануванням, зокрема тих, які живуть прийняті в тоталітарних державах, в першу чергу українців.

Пропозиції, що прийняті в Домбатон Оксів, де ухвалено схему міжнародної організації, повинні бути пожирені в тому напрямі, щоб включити в них Карту Надіональних Прав і Суверенної рівності для Бездержавних Народів.

КАРТА НАЦІОНАЛЬНИХ ПРАВ ДЛЯ БЕЗДЕРЖАВНИХ НАРОДІВ.

Така Кarta Національних Прав для Бездержавних Народів мала б ціль не тільки збереження культурної і економічної самоуправи народів, що знаходяться під чужим висуванням, як шир. українці, але також осягнення мирними шляхами та суверенної рівності з дрігими націями,. Причиню, яка щораз більше імперативно спонукує до проголошення такої Декларації, є факт, щоб тоталітарне володіння в східній Європі зі всіми його порушеннями лідських прав злагіднилося тепер, коли війна скінчена. Навпаки, воно може ще більше досилитися. Тим більше, що така Кarta або Декларація була б середником гарантованих народам Чотирьох, Вільностей, проголошених нашим покійним президентом Рузвелтом в Атлантическій Хартії.

ОХОРОННА РАДА.

Очевидно, саме включення пункту про національні Права для Бездержавних Народів в статут ю міжнародної мирової організації, не є достаточною запорукою тих Прав. Щоб посилити міжнародну гарантію тих прав, Організація Світового Миру і Гезенкі повинна мати Охоронну Раду, яка діяла б як опікун бездержавних народів, з дорученням доглядати за тим, щоб постанови Кarty Національних Прав для Бездержавних Народів були дотримувані членами міжнародної Організації.

Рада повинна бути навіть уповноважена діяти з власної ініціативи, не чекаючи на формальну скаргу з боку покриваних, бо досвід років по останній війні показав, що в тоталітарних державах, де володіння при помочі сили і терору є усталеною методою і де влада робить що хоче, є часто досить тяжко, а то пряме небезпечно для тих, що шукають помочі народної організації, піднести якінебудь закиди проти своїх гнобителів.

РЕВІЗІЯ МИРОВИХ ТРАКТАТИВ.

Іншою справою, якій належало б уделити на УНЦІО належну увагу, була б постанова про ревізію Мирових Трактатів чи про повстання незалежних держав без вживання зброй. Конен, хто є широ заинтересований в збереженні миру, повинен акцептувати можливість зміни в сучасному політичному порядкові світу мирними засобами. Врешті, аспірація цивілізованих поневолених народів, зокрема українців, та незалежність не може бути вічно придушеною, хіба що пропонована організація міжнародної безпеки має стати реакційною силовою основою якої лежить спротив всякому природному праву народів на свободу. З цієї причини остаточний статут пропонованої міжнародної Організації, що зараз укладається на Конференції в Са-Франціско, повинен передбачувати можливість мирної ревізії кордонів, як також створення держав на територіях сучасних країн.

Ми покладаємо глибоку надію, що при формуванні планів для сталої міжнародної Організації безпеки, конференція в Са-Франціско надасть належну увагу пропонованим вище мірам, призначеним пограти відносини, які є причиною неспокою і революції на Україні і стала загрозою для тривалого миру і безпеки в цій частині земної кулі. Для цієї справи, Ганове, ми дуже прохаемо Вашої ласкавої підтримки.

український Конгресовий Комітет
Америки.

Декларані на УНЦІО.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ МІЖ ДВОМА СВІТОВИМИ ВІЙНАМИ.

/Стаття Миколи Чубатого/.

в українськім доденнку "Свобода", ч. 174 рік вид. 53. від 5. лі. 45.

Наймогутнім політичною течією серед українського народу поза Советами був націоналізм. Тут на американськім континенті комуністи українського та неукраїнського походження звичли пов'язувати для пропагандивних цілей український націоналізм з котримсь із фашизмом Європи. Називати український націоналізм націзмом все навіть увійшло в звичку московілів українського народу. Примусове перебування більшості закордонного проводу націоналістів на терені Німеччини, один чи другий промах одиць, стали роздмухувати та узагальнювати, щоби принести тим шкоду самостійницьким стремлінням українського народу, репрезентованим стихійним українським націоналізмом.

Нині, коли все війна минула та наступає заспокоєння голів враз із більше безстороннім та тверезим підходом до визвольної боротьби українського народу, серед огляду других політичних орієнтацій і серед українського народу перед другою світовою війною, слід розглянути нарощення та ідеологію українського націоналізму безсторонні, все з історичного підходу.

Безсторонній розгляд сприяє політичному руху серед українського народу нині тим більше потрібний, що зістки, які надходять з Європи, з терену війни, одне тем із українських земель, ясно та недвозначно відкривають правдиве сущінність українського націоналізму, як руху, єдино відданого справі боротьби за самостійність українського народу. Відомості, які надходять саме тепер з Європи, відкривають нам недвозначно, що УРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ від під час цієї війни боротьбу проти всіх окупантів України, проти Польщі, проти нацистів та проти червоної. Така боротьба на три фронти може виглядати безнадійною. Однаке така боротьба проти всіх окупантів української землі, стає тільки доказом, якими фактами впродовж війни будувалося американську публічну опінію, коли йде про визвольну боротьбу українського народу.

Неукраїнські джерела, натомість, нині визнанням стверджують, що український революційний націоналізм розумів свою роль, як майбутнього господаря української землі, що зобов'язаний обікуватися всім населенням України, лояльний супроти ізвольників змагань українського народу. Про поміч українських націоналістів та охорону євреїв перед німецьким нацистським варварством багато все нині говорять самі євреї, що пережили нацистське пекло.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ РУХ ПРОТИ ОКУПАНТІВ УКРАЇНИ ПО 1921 році.

Теоретичні підвалини українського націоналізму повсталі не як, наприклад, німецький нацизм з науки про расу чи історичність германської раси, або італійський фашизм з науки про місію італійського народу створити над Середземним Морем нову Римську Імперію.

Український націоналізм вийшов цілком із стихійного руху, спору українського народу проти всіх, окупантів української землі після знищення Української Народної Республіки російськими більшевиками та поляками. По всій українській землі піднявся рух спротиву, подібний до руху спротиву і краях Західної Європи, проти нацистів в часі другої світової війни.

У проводі того руху цілком припинилися стажі старшин бувкої української армії, що новими методами вели далі війну з ворогами, які захопили українську землю, не замирившись з господарем тієї землі.

На Східній Україні ще 1923 року під час повстання українських повстанських відділів національно-свідомого українського селянства, звичайно під проводом бутища старшин армії Остапана Петлери.

В Західній Україні подібну роль дерев'яна Українська Військова Організація /УВО/, отворена 1922 року у Львові старшинами Української Армії. Українська Військова Організація ставила собі за завдання вести революційну боротьбу проти Польщі та тримати український народ в чині опору проти польської влади. Вона так-само, як була Українська Армія, складалася з людей різних політичних світоглядів. Єднадії їх всіх тільки ці ідеальні положення, що були спільні для всіх українців: самостійників.

Це були ті самі ідеологічні положення, що іх у році заснування УВО накреслив Оновлений по вчині "Літературно-Науковий Вісник", тоді ще видаваний львівськими різними партійними поглядів.

Ці спільні загадко - національні ідеологічні положення, викладені в таких засадах:

1. фундаментом української нації є селянство; міський пролетariat вросийщений на сході та еполяжений на заході України, що часто ставав проти визволення українського народу;
2. основою засадор української політики є право українського народу на самовизначення;
3. український народ у своєму визволенні складається на власні сили, /бр'єнтація на чужу поміч стоять на другому місці/;
4. необхідно в глибока віра у визволення українського народу;
5. в соціальній діянці визнається засада приватної власності, але зорганізована у формі широкої розгалуженої кооператів, як господарської системи найбільш визнаної на Україні;
6. в духовій діянці український народ бр'єнтується на західно-Європу і бажає якнайбільше зірвати зв'язки з суразійським орієнталізмом, духовістю питомою росіянам;
7. український народ хоче бути сам творцем своєї історії, а не звариддям в руках чужих політичних інтересів;
8. український визволений рух мусить зірти, що хід історії працює на нашу користь, в користь нашого визволення.

Оде були ідеологічні засади Української Військової Організації, визнані самостійником - гетьманцем, соціалістом і демократом. Це були засади здорового націоналізму, себто любови до власного народу.

Революційна тактика українського націоналізму, а ще більше практиче її застосування, скоро відкинула елементи, які не поділяли революційної тактики в боротьбі за визволення. Такої тактики не поділяли гетьманці та соціалісти; тому вони добрає більше стали залимати Українську Військову Організацію, в якій лишалися елементи ідеологічно більш вироблені і поділові тактику боротьби.

В той спосіб народилася Організація Українських Надіоналістів /СУН/ озвіт середня наслідниця Української Військової Організації.

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

Головою Організації Українських націоналістів став генерал-майор УВО полк. Є. Коновалець. СУН була уже більше ідеологічною групою, хоч і її ідеологія не була всеохопна і розроблена і не вітряга в одну ідеологічну систему. Основи Українського націоналізму теоретично ставався розробити Д. Донцов. Практичні проблеми майбутньої Української держави розробляв Спіборський, Вікум та деякі інші. Однак Український націоналізм як до другої світової війни не мав ясно окресленої ідеології, тому в краї стояв він же так міцним організований своїм членством, як мав силу рухи на замідливих українських землях та на еміграції. СУН змогла навіть дістатись на Радянську Україну. Кілька процесів в останніх роках перед світовою війною були доказом цієї проникливості і в Східній Україні.

Навіні західно-українське громадянство реірезентувала легальна партія "Українське Національне Демократичне Со'єднання" (УНДС), - льохальна демократична партія в Галичині; однак на ділі міжодержавного дум усього південно-західного покоління були ідеї та революційна тактика націоналізму, що пресонував католицькі, радикальні та навіть спортивні організації Лугів.

ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА.

Нині, коли ми ще не маємо ніяких джерел та даних про акцію Українського Националізму та його боротьбу за визволення України, а тільки скученькі вістки про його виступи, нема змоги подати повний образ та відповідь, чи український націоналізм сповідає свою роль серед страхітців цієї війни, Висті, які праходять з краю, говорять про героїзм молодого українського покоління, що не щадило крові та жертви, щоб вести безнадійну боротьбу проти потрійного наїздника на українську землю.

Виходить з тих скучих вістей, що Український націоналізм, як масовий рух, сповнив своє завдання, натомість розбіття у проводі говорило б, що сама Організація Українських Националістів виникла брак єдності та карності, так ідеальної кріпкій хвилені патріотичного життя.

ГОЛОВНА СЛАВА, що стоїть на першому місці суспільно-політичного прогресу світу - це ФОРСАЖІЗМ, як доктрина і Москва, як її реалізатор. Вони затримують публічність, розмежують

ВАРТОСТІ, ТВОРЧІ КЛІТИНИ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ ТА ДІТЬ ВА ПОКЕ-
ВОДЕННЯ ЛЮДИНИ І НАРОДІВ НЕЩАДНОУ МАТИНОУ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО КА-
ПІТАЛІЗМУ ТА НИЦІВНОУ СИСТЕМОУ ТЕРОРУ ПАРТІЕНСІЇ УАМІКРАТИІ.

Посмертна згадка.

ДМИТРО АНТОНОВИЧ.

/15.11.1877 - 12.10.1945/.

З Праги наспіла вістка, що там помер 12. жовтня ц.р. знаний український політичний діяч і науковець професор Дмитро Антонович. Пом. Йний народився в Києві 15.11.1877 в родині, де сходилися члени представницьких українських хлопоманів. Вже як молодий студент брав живу участь в українському громадському житті і стояв під впливом письменника Кониського. Студії розпочав у Ларкові, а продовжив їх закордоном у Мілані, Парижі, Лондоні, Дрездені. За молодих часів стояв під сильним впливом українських соціалістів. Проте цей вплив не вбив у ньому українського національного інстинкту. Це виходить хоч би з того, що Покійний був у 1904 р. співосновником Революційної Української Партиї /РУП/, яка як перша українська політична партія видвигнула гасло самостійності України. Пізніше був активним лівим українським соц. дем. і робив часто нелегальні подорожі в Європу. Року 1907 відходить від активного політичного життя і їде за кордон на студії. Вернувшись із закордону, відає в Києві від 1910 - 1918 мистецько-літературний журнал "Світ".

За відновлення української державності, став Покійний в 1917. році першим секретарем морських справ. Був членом Центральної Ради, а після здушення гетьманського перевороту був висланим Української Держави в Італії. Після упадку Української Держави переходить до Відня, а пізніше до Праги, де вже в 1921 році обнів посаду професора мистецтва. В Празі був кількаразним ректором Українського Вільного Університету, співосновником і постійним головою Українського Історично-Філологічного Т-ва /заснованого 1928/ та співосновником і постійним директором Музею Визвольної Боротьби України /1925 - 1945/. Із його праць найважнішою є Скорочений Курс Українського Мистецтва.

Помер, як повідомляє кленсідра, 12. жовтня ц.р. в Празі по довгій і тяжкій недузі.

Своїх дітей виховав Покійний у високопатріотичному дусі і вказав їм правдивий шлях праці для українського народу, яким вони ідуть. - Дмитро Антонович не поділяв намої ідеології, але був чесним і відданим своєму народу, і українцем, працював для нього так як умів і розумів, тому хай тут нам дозволено кинути груди землі на його свійше могилі.

В.Й.П.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Б останній війні наша культура зазвала небувалих смутомінь. Цілі бібліотеки, неповторні пам'ятники дула нашої староріини, цілі міста й села єртвою варварської німецько-московської солдатески. Працівник пера стоїть сьогодні, осеніло тут, на чумні, перед порожнечер. Ніякої книжки, ніякого журналу чи часопису, ніякого іншого писемного джерела не маємо до розпорядимости. Одинокий скарб, що осталася нам - це наша душа і творча сила нашого духа. Як після потошу мусимо творити все нове з нового.

Тому на нас, на нашій генерації, тягнуть велике завдання творити нові культурно-духові цінності. З надією на нашої душі мусить випливати нові твори духа. Крім щоденного корму нашим меншим братам, ми мусимо дати наступний генераціям тривалі твори українського духа, щоб на них росла й розвивалася нація.

"Наш Млах" хоче причинитися до виконання цього великого завдання. Тому звертаємося з гарячим закликом до всіх тих, кому лежить на серді здоровий духовий розвиток нашого народу й наша культура взагалі, допомогти нам у цьому.

Не легка пропаганда, але глибокі ідеї найчистішої української духовості мають запліднівати намі уми. Ми маємо творити в основному розумінні цього слова, а не писати за всяку ціну. Тому й боротьбу з нашими противниками ми хочемо провадити в площині ідей, бо бремося за найкращу творчу ідею для нашого народу, а не за засвоєння собі хвилевої його симпатії і піддержки нашої організації. Для вічної України хочемо творити тривалі цінності. На цих умовах запрошуємо до співпраці всіх наших однодумців і симпатиків.

Матеріали до нашої редакції засилати за посередництвом наших низьких клітин.

Редакція.

З М І С Т :

У Свят -Вечір - О.Ольжич.
Вояк -Міцар-Провідник - Н.Ір.
Пророк - О.Ольжич.
На розпутті - Д.Слобідський.
Жовтнева Конференція - ?
Наш Надіоналієм - Мислич
У сучасній Польщі
За кулісами лондонської Конференції.
Глянемо в обличча майбутньому - ?
Людина - мірило всіх річей - с.-и.
Тіням Героїв - Княжполіч.
Ольжич-Кандиса - в.
Засудженим - О.Теліга.
Пророк - О.Ольжич.
Поезії - Гар.
Український культурний процес під німецькою окупацією -
- Р.М.
Мемуандум української делегації на Конгрес у Сан-Франціско
Український націоналізм між двома війнами.
Посмертна згадка.
Від Редакції.

§:§:§:§:§:§:§:§:§:§

§:§:§:§:§:§:§:§:§